

STUGORNAS VÄN

BERÄTTELSE

.A.F.

·HANNA·FROSTERUS·SEGERSTRÅLE·

STOCKHOLM
EVANG. FOSTERLANDS-STIFTELSENS
FÖRLAGS-EXPEDITION

ANDRA SAMLINGEN

Pris: Häft. 1 kr. — Kart. 1 kr. 25 öre.

STUGORNAS VÄN II.

UNIV. BIBLIOTH.
* 1910 *
HELSINGFORS

Det var högtidsstunder att höra farmor berätta.
(Sid. 31.)

STUGORNAS VÄN

1. Morgens nya klädning	1
2. Frid på jorden	12

BERÄTTELSE

3. Abraham	16
4. Farneser	20
5. Säg god natt	34
6. Det blå ordet	35

AF

H. FROSTERUS-SEGERSTRÅLE

7. Bertas	44
8. Lill-Mall	49

MED ILLUSTRATIONER

9. Bröken Jön	60
10. Hestens igon	67

AF EINAR TORSSLOW.

11. En smultronfärd	74
---------------------	----

ANDRA SAMLINGEN

12. Gudt äga	77
13. Nafve och lill-Kalle julfäst	82

14. Det var en gång	87
---------------------	----

15. Ulge-Bones julsten	97
------------------------	----

16. Vasspojken	102
----------------	-----

STOCKHOLM

EVANG. FOSTERLANDS-STIFTELSENS FÖRLAGS-EXPEDITION

CENTRALTRYCKERIET
STOCKHOLM
1905

INNEHÅLL.

	Sid.
1. Mors nya klädning	9
2. Frid på jorden	18
3. Abraham och Lot	26
4. Farmor	30
5. Säd i god jord	34
6. Det lilla ordet	38
7. Bertas val	44
8. Lill-Mali	49
9. Fröken Martas bjudning	60
10. Hemma igen!	67
11. En smultronfärd	72
12. Guds öga	77
13. Majas och lill-Kalles julfärd	82
14. Det var en gång —	87
15. Olga-Irenes julresa	91
16. »Vasapojken»	107

Mors nya klädning.

STUGORNAS VÄN. II.

Alt det där satta Olle och tänkte på i den halfskömma vrån. Så lade han knif och träbit från sig och gick fram till mor, som satt vid könstret och lappade hans byxor.

„Hvarför köper du inte en varm klädning åt dig, mor?“ Olle såg försökande in i hennes ögon.

Mors nya klädning.

Allvarsam och tyst satt lille sexårige Olle i en vrå af det halfskumma rummet och täljde. Han hade fått något att tänka på. Ty skomakarmoster, som bodde i rummet bredvid, hade i dag kommit in, när hon hört mors svåra hosta. Och, efter det hon ordinerat allehanda osvikliga huskurer, hade hon runkat på hufvudet och mumlat något om att den där tunna klädningen nog skulle ta lifvet af mor. Hon måste skaffa sig varma kläder till vintern.

Allt det där satt Olle och tänkte på i den halfskumma vrån. Så lade han knif och träbit ifrån sig och gick fram till mor, som satt vid fönstret och lappade hans byxor.

»Hvarför köper du inte en varm klädning åt dig, mor?» Olle såg forskande in i hennes ögon.

Mor svarade icke strax, men en suck undslapp henne.

»Kära min gosse», hon slätade håret på hans runda hufvud, »mor har inga pengar. Vi må tacka Gud, om vi slippa svälta.»

»Men jag tycker inte om, att mor fryser och hostar», sade lille Olle bestämdt.

»Å», mor smålog och försökte se hurtig ut, »det är inte så farligt.»

Men så begynte den stygga hostan på nytt, och Olle stod där med beklämdt hjärta och såg, huru mor trött sjönk ner i en stol.

Ack, hvad det var ledsamt, att mor var fattig! Nej, då, Olle ville visst inte bli fattig, inte! Han skulle köpa både stuga och häst och gris och ko åt mor, när han blefve karl, och aldrig skulle hon behöfva frysa eller hosta. Hvad han skulle tända präktiga brasor — veden skulle han aldrig spara på, såsom mor gjorde.

Men inte var han någon karl än, bara en liten gosse. Huru skulle han kunna skaffa ny klädning åt mor? Det blef nu Olles tanke morgon, middag och kväll.

En dag stod han vid fönstret och såg de första snöflingorna falla. Hvad de föllo tätt och vackert de hvita, söta snöstjärnorna. Mor

sade, att de skulle väfva ihop sig till ett stort, mjukt täcke för att skydda och värma den gröna brodden. Gud var bra god och snäll, som tänkte på de späda plantorna.

Plötsligt slog honom en tanke, som gjorde honom röd i ansiktet af glädje. Gud — Gud själf, den gode och vänlige, han skulle skicka mor den nya klädningen, som hon behöfde. Visst önskade Gud skydda henne för kölden, eftersom han tänkte på den gröna brodden. Och så omtalade han så trohjärtadt, med ögonen riktade uppåt de grå vintermolnen, sitt bekymmer för Gud. Hvad det från denna stund blef ljust och gladt i gossens sinne! Nu skulle mor få det, hon behöfde, och säkert af riktigt varmt och godt tyg ändå, eftersom Gud var så rik. Och, huru roligt att tänka härpå! Det var rakt som på julkvällen, när Olle väntade julklapp af mor. Och tänk, att han inte förr kommit ihåg att vända sig till Gud! Nu gällde bara att inte tala om det för mor, ty det skulle bli en så förfärligt glad öfverraskning. — Olle måste rent af skratta för sig själf. — Kära mor, du vet inte — du vet inte — och så lyste gossens ögon af glädjeskimmer.

Men, när skulle Gud skicka klädningen åt

mor? Hvem vet — kanske redan i dag eller i morgon? Och var det en ängel från himmelen, som skulle hämta den?

Så roligt att vakna igen och tänka på hvad som skulle komma! Lille Olle tog mor om hufvudet och kysste henne så muntert, att hon förvånad såg på honom. Hvad kom åt gossen så här på morgonkvisten?

När det vid middagstiden bultade på dörren, var det, som skulle hjärtat upphört att slå. Nu — nu — var det ängeln, som kom? Men nej, bara en enkelt klädd man, som frågade efter skomakar Johansson.

Så gick dag efter dag i väntan. Olle försökte lugna sig med att Gud nog inte skyndade, eftersom det var så mildt och vackert ännu.

Men vädret slog om — det blef skärpa i luften, knarrande snö under fötterna och isblommor på fönstren. Det var heller icke underligt, ty December hade redan gått in — det led mot julen.

Då begynte lille Olles tankar mörkna. Hade Gud glömt? Brydde han sig kanske icke om små barns böner? Mor hade dock sagt, att han var barnens vän, och att Jesus en gång på jorden välsignat de små. Olle

måste på nytt tala om saken för Gud, och så begynte han på nytt att vänta.

* * *

Det var dagen före julkvällen. Olle skulle gå ett ärende åt skomakarfarbror och hade af hans gossar fått låna ett par stöffar — hans egna voro idel trasor. Men det brydde han sig icke om — det var bara på mor han tänkte. Nu var julen redan kommen, och ännu gick mor i sin gamla, tunna klädning och hostade svårt. Kanske skulle hon icke lefva länge mera, så hade ju skomakarmoster spått. — Gud, käre, snälle Gud — har du glömt? —

Det var i ett stort, rikt hus Olle trädde in med paketet från skomakaren. Det innehöll ett par vackra bruna kängor åt den lilla dottern i familjen. Och frun, som fann dem lyckade, tackade Olle och stack i hans hand en liten »julpenning», som hon sade.

Ett blankt mark-stycke! Aldrig hade Olle förr haft ett dylikt i sin ägo.

Då kom plötsligt för honom en ny tanke. Gud ville kanske, att Olle själf skulle köpa klädningen, eftersom han gifvit honom en så stor slant.

Och lille Olle gaf sig till att springa, med hjärtat bultande af glädje. Där, i den stora lysande butiken tycktes otaliga tygsorter ligga i fönstren. Och in steg den lille fattige gossen med klampande, snöiga stöflar, in i den granna, stora butiken, där fina damer och herrar stodo och handlade. Med glödande kinder och en rask rörelse lade han fram sin blanka julpenning.

»Hvad skulle det vara?» En af bokhållarne granskade skarpt och nedlåtande den lilla tiggerungen.

»Var så god — en varm klädning, en riktigt god och varm klädning.»

Det blef för ett ögonblick tyst i butiken. Häpnad och löje målade sig i blickarna. Så ljödo högljudda skrattsalfvor. Då såg sig lille Olle omkring med en frågande, hjälplös blick — det var, som om han vaknat från en dröm. Och så brast han i hejdlös gråt.

En hand lades på hans skuldra. Och ett par varma, vänliga ögon i en ung flickas ansikte blickade emot honom. Snart hade hon lockat ur gossen alltsamman. Hon stod tyst, och ett par tårar pärlade i ögonfransarna. Så vände hon sig om till de öfriga i butiken och gaf med lågmäld röst förklaring öfver gossens

beteende. Det blef märkvärdigt stilla för ett ögonblick i den stora butiken. En rörelse grep de flesta, en rörelse, som manade fram

Hon ryckte till vid Olles glädjeskri.

deras bästa känslor och kom dem att för ögonblicket glömma egen handel och köp. Bör-sarna togos fram, medan några gamla herrar harklade och snöto sig på ett något högljuddt

sätt. Och den unga flickan samlade silfvermynt och sedlar i en hög, samlade med glimmande ögon och högröda kinder, och så gaf hon sig till att räkna. Triumferande vände hon sig till bokhållaren, som bemött gossen på ett så ovänligt sätt.

»Tag fram de allra bästa och varmaste tyger, ni har — jag skall välja — sök den varmaste schal och de starkaste strumpor!»

Och var det verkligen nu kommet, det stora, efterlängtade ögonblicket? Olle mäktade knappast tro på sin lycka. Den fina, unga fröken följde honom hem, ända fram till den ruckliga lilla stugan vid en bakgata. Men in kom hon icke — hon stod bara och såg efter gossen, som ilade in med sin dyrbara, stora börda.

Mor stod vid spisen. Hon ryckte till vid Olles glädjeskri och skyndade emot honom.

»Olle, hvad i all världen!» Och där blef stor fröjd, tack och lof i den fattiga stugan. Mor satt och grät af glädje på sängen och lät sin gosse styra ut sig med tyget och schalen, så mycket han ville. Huru mycket hon än njöt af dessa gåfvor, som skulle medföra åt hennes trötta, frusna lemmar den värme, de behöfde, skattade hon dock vida högre sin

lille Olles barnsliga, frimodiga tro. Och hennes eget sjunkna mod reste sig som på örnavingar. Gud lefde. Han bar omsorg om änkkan och den faderlöse.

»Men ängeln», sade lille Olle fundersamt, »han kom ändå inte.»

Men ängeln kom. Det var den unga fröken, som till julkvällen hämtade mat och dryck, ved, pengar och kläder åt sin lille skyddsling. Där satt hon en stund på själfva julaftonen och läste julevangeliet med mor och sjöng en så vacker sång om Guds kärlek. Olle hade krupit upp i mors famn och tryckte sig innerligt lycklig intill henne. Aldrig mer skulle han glömma att tala om allt för Gud, den gode, käre Guden i himmelen.

Frid på jorden.

» Seså, adjö med er», sade mor, »blif inte för länge borta hos moster, så att ni inte våga er hem i kväll. Och skicka er som snälla barn, allihop.»

Åjo, det skulle de nog. Lotta, äldsta syster, kände sig som en mycket viktig person och fattade tag i lill-Kalles hand. Eva-Stina tog Fedi under sina vingars skugga, och så troppade det lilla sällskapet af.

Det var en riktigt vacker decemberdag. Solen låg och lurade med klargult sken mellan blågrå molnväggar, som tydde på snö. Ja, snö längtade alla barnen efter, ty dagen därpå var julkväll, och det var ännu intet slädföre att tala om.

Kallt var det. Barnen gingo hurtigt på för att hålla sig varma. Det var en så treflig väg genom skogen — här och där hörde man det knaprande ljudet af en liten ekorre, som gnagde på en kotte midt i vinterkölden. När skogen tog slut, var det sedan att följa landsvägen ett godt stycke, tills äntligen moster Lovisas stuga, treflig och röd, skymtade där borta i den kala, löflösa björkdungen.

Eva-Stina satte af med sin skyddsling, så fort benen buro.

»Hvem kommer först?» skrek hon och vände skrattande hufvudet om mot stora syster.

»Låt bli att springa», ropade Lotta med myndig ton, »Fedi blir alldeles uttröttad af att släpas efter så där. Han får säkert hostan tillbaka.»

Men Eva-Stina bara skrattade och satte af än värre med den lille flåsande gossen.

»Stanna, säger jag», skrek Lotta alldeles uppbragt, »vet du inte att lyda, Eva-Stina!»

»Nej, hvem skulle lyda en tocken där liten gumma», skrattade Eva-Stina själfsvåldigt.

»Ja så, hon är på det där humöret i dag», sade Lotta med sjudande blod och kände sig innerligt förolämpad. Och som en sista varning ropade hon:

»Tag dig bara i akt, Eva-Stina! Det kommer att gå dig illa, om du inte lyder!» Men det var ord för döfva öron. Och, just som den uppstudsiga systemen, röd af ansträngning och skratt, hunnit mosterns grind, kände hon en het andedräkt invid sitt öra och en häftig smäll på sin kind...

Moster Lovisa i sin lilla hemvarma stuga hade nyligen slutat julbaket. Hon stod där i sin snygga bomullsklädning och skrapade mjölet från bakkbordet, som, vändt på andra sidan, i vanliga fall utgjorde hennes brunmålade matbord, och med välbehag hvilade hennes blick på de rara, doftande hvetebröden och bullarna, som voro uppstaplade mot väggen på det lilla matskåpet.

»Se, god dag, barn», ropade hon fryntligt och vänligt till de fyra inträdande syskonen, »det var inte utan, att jag smått väntade er. Nu få ni ta edra julbullar med er hem. Ja, jag kan godt förstå, att mor vill bli af med er någon stund. Stackars mor, hon har sannerligen inte litet att feja och ställa i ordning nu till helgen. Här blir inte heller att sitta med händerna i kors, må ni tro. Ty sparfvarna skola få sin julkärfve, gammelmor på Bastubergs sin smörbytta och barnen hos Mattas sina

äpplen och julbullar. Ni lofva väl hjälpa gamla moster med att fylla korgarna?»

Ja, det må man tro barnen icke voro sena att lofva. I synnerhet tycktes de små gosarne fulla af ifver och kommo snart släpande med hvar sin långa, gula halmkärffe, hvilken skrapade märken i den tunna snön.

Men Lotta och Eva-Stina hade svårt att känna sig riktigt glada. Visst dröjde det ej länge, förrän Eva-Stinas flinka tunga var i full gång med att för moster berätta om folkskolans julfest, om all härlighet, hon där fått se, och all god traktering, hon där fått smaka, men Lotta kunde ej så lätt komma ur de ledsamma tankarna. Ack, hvad det grämde henne att taga emot julen så här! Och ändå hade hon så innerligt gladt sig åt den sköna festen. Godt betyg hade hon fått i skolan, och lärarinnan hade berömt henne för hennes goda och välöfvertänkta svar under religionstimarna. Och mor där hemma brukade säga, att hon höll god ordning bland syskonen. Alltså var hon vanligen en snäll flicka, och det var bra ledsamt att ej kunna vara nöjd med sig själf i dag. Det var allt bara Eva-Stinas fel — ack, den stygga, själfsvåldiga Eva-Stina! Och så fick systemen en mörk och ovänlig blick.

Mot kvällen begynte det snöa, flingorna föllo tunga och täta, och, när barnen skulle hem, fingo de låna mosterns vedkälke. Å, hvad de små gossarne jublade, när systrarna drogo dem hem i månlyuset, som lyste så klart på bländhvit snö, hvart än ögat såg.

När de äntligen stodo på sin egen förstustrappa och stampade snön af sig, hviskade Eva-Stina bevekande i Lottas öra:

»Var inte ledsen mera, mor lilla; jag menade inte så illa, ser du, fast jag var så där litet ostyrig. Tänk dig, Lotta, i morgon är det jul, du, — jul —»

Men Lotta skakade ovänligt bort sin systers arm, som lagts om hennes hals. Gråten brände henne i strupen, och kvällsmaten ville inte smaka. Icke heller gjorde det henne glad, att mor så kärleksfullt klappade henne på hufvudet, när hon tog god-natt. Ack, en så ledsam dag! Hon hade alls icke lust för sin aftonbön. Och allt var bara Eva-Stinas fel.

Men var det verkligen bara Eva-Stinas fel? Den frågan ville inte låta nedtysta sig. Lotta hörde icke gärna på den rösten och sökte försvara sig. Hon var ju ansedd som en snäll flicka. — Men oron i hennes inre växte, allt eftersom stillheten omkring henne

tilltog. Far och mor hade redan somnat; bredvid henne drog Eva-Stina jämna och lugna andedrag. Endast klockans tick-tack hördes borta från hörnet. I morgon skulle där bredvid klockan stå en liten julgran. Jul—jul—hurudan jul skulle det bli för henne? »Ära vare Gud i höjden — frid på jorden» — hade änglarna sjungit. Men hos henne var det oro — ingen frid. Tårarna runno ymnigt ur ögonen. Ack, hon var så olycklig! Hon hade nog största felet — nu såg hon det. I ljuset från Betlehems-krubban såg hon det. Gud förbarme sig öfver henne — hon var ju alls ingen snäll flicka, bara ett egenkärt och högmodigt barn. Hon knäppte hårdt ihop händerna, ställde sig på knä i bädden, och ur djupet af sitt hjärta bad hon Gud om förlåtelse för Jesu skull.

En månstrimma föll på Eva-Stinas runda ansikte bredvid henne och kom den sofvande att känna sig oroad och vända sig om i sömnen. Då genomfors Lotta af en hjärtlig längtan att bedja sin syster om förlåtelse. Om hon skulle nännas väcka henne? »Eva-Stina, kära lilla Eva-Stina.» — »Hva-hva-för-slag?» murrade systern yrvaken och satte sig upp i sängen. Men, när Lotta kom fram med sitt

hjärteärende, slog lilla Eva-Stina sina runda armar om hennes hals och kysste henne. Och med armarna om hvarandra somnade de in, under det en lycklig frid fyllde Lottas bröst.

En månstrimma föll på Eva-Stinas ansikte.

Och änglarna kommo med sköna juldrömmar. - Hon såg det lilla Jesusbarnet ligga på hö och strå, omgifven af ett sken, som värmdde och lyste mer varmt och ljufligt än solens

strålar. Omkring honom föllo hon och alla hennes syskon ned och tillbådo. Lilla Fedi hade till och med tagit fram sin herdepipa och lockade därur förunderligt vackra melodier. Och hela luften uppfylldes af harpospel och änglaröster, som jublade och sjöngo:

»Ära vare Gud i höjden; frid på jorden och till människorna ett godt behag.»

Abraham och Lot.

Petter-Magnus var icke mer än sex år, när han första gången besökte söndagsskolan. Visst bar han sig litet besynnerligt åt, steg upp och svarade, när ingen bad honom därom, och satt rodnande kvar, när fröken uppmanade honom att säga sin tanke. Men riktigt uppmärksam var han i alla händelser — med ofrånvända ögon betraktande lärarinnan, som berättade om Abraham och Lot.

Måndag morgon mötte Petter-Magnus en gammal snäll tant, som med korg på armen och lutande rygg vandrade gatan framåt. Och med ett vänligt smålöje bjöd hon gossen en rar bulle från korgen. Petter-Magnus bockade sig, stack förnöjd bullen i fickan och kände gång på gång efter, om den ännu fanns kvar.

Hon bjöd gossen en rar bulle.

Där hemma skulle han göra sig ett godt mål. Det var verkligen icke ofta, det vankades en hel bulle, ty mor måste spara på slantarna. Men nu skulle han doppa den stora bullen i mors kaffekopp — å — hjärtandes, hvad det skulle smaka!

När Petter-Magnus tog fram sin bulle där hemma, kommo småsyskonen omkring honom.

»Nam — nam», skrek lilla Lisa. »Bulla», hviskade lilla Hannes inställsamt.

Och båda slukade skatten med giriga ögon. Petter-Magnus suckade. Därpå bröt han några smulor och stack i de snåla små munnarna.

Hannes smackade, och Lisa skrek på mera. Petter-Magnus kände sig illa till mods. Skulle han som den äldste icke ha rättighet att ensam rå om bullen? Med ens stod berättelsen om Abraham och Lot för honom. Han kom ihåg, hvad lärarinnan sagt om Abraham, huru ädelmodigt han erbjudit sin brorson Lot att först utvälja den del af landet, han önskade äga. Och ändock var Abraham den äldre och skulle haft rättighet att välja sitt först. Ville Gud måhända, att han, Petter-Magnus, skulle göra på samma sätt?

I Petter-Magnus hjärta begynte en kamp. Men så bröt han raskt några små bitar från

bullen och lade dem i hvar sin hög på bordet framför småsyskonen. Var det nu tillräckligt?

Petter-Magnus tvekade och såg på återstoden af bullen, som han hade i handen.

Abraham och Lot! Ja, han ville likna Abraham. Åter blefvo högarna med smulorna större.

Småsyskonen stampade af ifver och sökte fingra efter hvarje liten smula.

Och Petter-Magnus stod med bullen i hand och mumlade halfhögt »Abraham och Lot» för hvarje gång han betvang sig och smulade sönder sin bulle. Slutligen återstod i hans hand blott en liten kvarlefva.

Men då kom där ett skimmer i Petter-Magnus ögon. Han störtade ut i köket till mor och fattade henne om halsen med blosande kinder och sade:

»Mor, mor, jag har gjort som Abraham. Hvad jag är glad, mor. Vet du, det *var* ändå roligare, än om jag hade ätit hela bullen ensam. Tror du, att Gud tyckte om det, mor?»

Farmor.

Det var ett jubel, som hördes vida omkring, när hela barnfloeken samlades omkring farmor, som kom från sitt hem flera mil ifrån för att hälsa på hos sina kära. Till och med lilla Mandu, som inte ännu kunde gå, sträckte skrikande sina små händer emot farmor för att tagas i famnen.

»Men hvar är Sander?» frågade farmor och sökte sin älskling med ögonen.

Olga, äldsta flickan, rodnade och teg, men bror Valdi upplyste belåten, att Sander varit stygg mot lilla syster och sprungit till skogs, när han sett farmor komma.

Farmors glada ansikte blef allvarsamt, men hon sade ingenting utan ledsagades in i stugan af alla barnen, hvilka ville traktera henne med de grannaste gula hjortron, som de nyss

plockat i kärret. Mor och far voro ute på arbete, så nu skulle man få ha farmor ensam, och nu skulle hon ha tid att berätta historier. Ty det var högtidsstunder att få höra farmor berätta. Hon föreföll barnen som ett slags högre väsen, där hon satt med sin stickstrumpa och sitt fårade ansikte midt ibland dem, förtäljande allehanda minnen från sitt långa lif och därtill många vackra berättelser ur bibeln.

I dag låg det dock en viss förstämning öfver farmor. Hon lyssnade med ena örat efter steg i förstugan och såg ofta ut genom den grönaktiga fönsterrutan. Men, när ingen syntes komma, steg farmor upp och sade, att hon icke hade lust att slå sig ner och berätta, förrän hon fått hälsa på Sander. — Det blef nu en stormlöpning ut till skogs efter rymmarren, och i ett nu hördes triumferande rop:

»Han är här, farmor, bakom fähusknuten, men han vill inte komma!»

Då måste farmor ut. Och i nästa minut gömde Sander snyftande sitt rödlufviga, åttaåriga hufvud mot hennes bröst.

»Nå, barnet mitt», lugnade farmor.

I afbrutna ord berättade den stackars gossen om huru hans lilla syster fått tag i hans

nya psalmbok, som han fått af pastorn på läsförhöret, för det han så flytande och duktigt läst katekesen. Den psalmboken hade utgjort hans dyrbara skatt — och nu hade lill-Mandu illa rifvit och kluddat ner den. I sin förtviflan hade Sander luggat, sparkat och slagit sin lilla syster.

»Var det bara för mig du skämdes?» frågade farmor.

Sander teg.

»Ser du, gossen», sade farmor allvarsamt och vänligt på en gång, »vi ska' inte bry oss mera om människor än om Gud. Honom må vi på allt sätt vara rädda att misshaga. Och nu skall Sander, gossen, be Gud om förlåtelse och kyssa sin lilla syster, som han betett sig så illa emot. Och nästa gång det onda sinnet rinner på, skall han skyndsamt bedja om hjälp och allra helst springa undan, ifall han inte kan öfvervinna sig. Ty barnens tungor och händer och fötter få icke vänja sig vid att göra ondt. Vi äro alla skapade för att älska hvarandra.»

Så strök farmors gamla hand bort tårarna från gossens kind. Och det dröjde icke länge, förrän solen lyste på den allra trefligaste lilla tafla på stugtrappan — farmor med sin stick-

strumpa och hela barnsvärmen omkring henne, lyssnande till de gamla, kära berättelserna. Närmast den gamla satt lille rödlufvige Sander, och det uppstod en uppriktig önskan i hans hjärta att kunna följa farmors råd.

Säd i god jord.

» Jag tycker, det är onödigt, att en så liten karl alltför mycket anstränger sina korta ben», sade moster Lotta, som var på besök hos far och mor och leende mönstrade sin systersons lilla runda person af fem års ålder.

»Hvad skall han i söndagsskolan att göra, den där lilla karlen? Inte kan han läsa, inte kan han skriva, och inte kan han förstå. Han sliter bara onödigt de dyra stöflarna.»

Emil, som med borstad lugg, ansiktet skinande som en kopparkastrull och psalmboken i hand stod midt på golvet, färdig att med syskonen vandra upp till prästgården på söndagseftermiddagen, blef blossande röd och tårögd.

»Gå bara, lill'pojken», nickade mor leende, »moster bara skämtar.»

»Jag tycker verkligen», sade moster Lotta allvarsamt, sedan barnen gått, »att den där ifvern för söndagsskolor och tocke, är alldeles för stor. Förr i världen redde man sig också bra dem förutan. Inte vet jag, att barnen bli bättre nu för tiden, och inte går arbetet en handsbredd raskare för det. Och det borde väl vara någon nytta med allt.»

Mor sade ingenting. Men så såg hon upp på moster Lotta och frågade, om hon kom ihåg, huru sädeskornet lades i jorden om våren.

»Ser du genast brodden, och ser du genast axet?» frågade hon.

Någon dag härefter ställde mor i stugan till bakning. Hon brukade vara den första i huset att vakna, ty hon steg upp med solen. Men, när hon om morgonen vaknade, hörde hon med förvåning, att det var någon, som rörde sig i förstugan. Och samtidigt upptäckte hon, att sängen, där båda småpojkar legat, stod tom. Far, stora syskonen och moster Lotta sofvo ännu i godan ro.

»Hvad är det här nu för spektakel? Hade Emil narrat lill-pojken ut på äfventyr till stranden eller in i skogen?»

Hon skulle just ut att ropa efter rymmarne, då dörren öppnades och Emil med skinande

Emil och lill-pojken buro in ved,

ansikte, följd af lill-pojken, bar in en börda ved.

»Hvad för slag?»

»Kära mor», sade lille karlen, en smula flat, »jag vill bara hjälpa. För pastorskan sade — att — att Jesus tycker om det.»

Då måste mor fram och ge sin pojke en kyss. »Gud välsigne dig», sade hon.

Och, när moster Lotta fick höra härom, blef hon rätt tyst och undrande.

»Nej, syster», sade mor, »man skall inte tro, att de små barnungarna ingenting förstå. Tvärt om skall man bedja för dem, så skall det goda ordet förr eller senare bära frukt.»

Det lilla ordet.

Olga satt med lille bror i famnen vid fönstret och såg med mulen blick ner på gatan, där gossarne roade sig med att »spela knapp» i det vackra vårvädret.

Å — å, att nödgas sitta inne i eftermiddag, när Lina Andersson och Emma Hallonkvist ämnade sig ut åt landet för att plocka blåsippor! Men de hade då, förstås, inte så stränga mammor, det var bara Olga, stackare, som alltid hade det svårt. Kunde inte barnungarna — puttrade Olga halfhögt — kunde de inte reda sig här hemma på egen hand, kantänka? Syster Aina var ju hela 8 år gammal och hade väl tillräckligt förstånd att se till de yngre. Det var riktigt en förtretlig sak att vara äldre i sådana här fall. Annars var det nog inte så dumt, för då fick hon allt

nytt och behöfde inte slita ut någon annans kjolar.

Nej, i dag var allt på tok. Bara Olga tänkte på blåsipporna och såg ut på vårsolskenet, stack det till i hennes hjärta, och bitterhetens tårar hängde fram i ögonvrårna. Var det inte eländigt att sitta här inne som barnpiga? Fy — hela världen och mor själf var stygg och orättvis emot henne.

Under det Olga satt där med sina bittra tankar, omildt ruskande lillpysen, när han skrek till eller alltför ifrigt fäktade med sina små armar och ben — roade sig de tre öfriga syskonen af hjärtans lust i ett hörn af rummet. De hade grannens Rika på besök, hon med de glada blå ögonen, det hjärtliga skrattet och det vänliga famntaget för hvar och en, som kom i hennes närhet.

Plötsligt blef Olga uppryckt ur sina tankar af ett häftigt gräl. Hennes syster Maja, jämnårig med grannens Rika, hade med denna råkat i strid om en grann, röd lapp. Maja skrek ilsket till som en liten hund, ref och slet i tygbiten, ända till dess hon hade den i sin hand. Rika, som med blossande kinder stridit för den dyrbara lappen, äfven hon, stod till en början tyst, med händerna på ryggen, hufvu-

det nedböjdt mot bröstet och de runda läpparna långt utskjutna. Hon kämpade synbarligen med sig själf. Med ens sprang hon fram med klarnande drag och slog ett vänskapligt litet slag på Majas kjol.

»Inte ledsen mera, Maja», sade den lilla och föll henne om halsen — »förlåt!» —

Och på minuten var allt glömdt. Lappen klipptes välvilligt af syster Aina i två lika delar till förkläden åt Majas och Rikas dockor, och lika muntert som förr ljödo skratt och prat från den lilla skaran i hörnet.

Men Olgas tankegång hade ofrivilligt tagit en ny riktning. Om och om ljöd i hennes öron lilla vänliga Rikas röst: inte ledsen mera, Maja — förlåt. — Hon ville dock icke rätt erkänna för sig själf, att hon fått något att tänka på. Ty till det sista ville Olga skjuta skulden på andra. Inte var det väl hennes fel, att hon, Olga, ständigt kom i gräl med sina kamrater, eller att hon hade ledsamt och tråkigt nästan hvarenda dag, eller att mamma var missnöjd med henne, eller att syskonen inte trufdes i hennes sällskap? Nej, hvarför skulle det vara hennes fel? Det var bara andra människors skull — alla ville de henne illa — ingen förstod henne — ingen uppfattade henne.

Huru det var, sprang lilla Rika fram till Olga, slog sina armar om henne, som hon brukade, och gaf henne en solig, glad blick ur sina blå ögon. Då begynte något af hårdheten kring Olgas hjärta att smälta. Hade — hade hon själf måhända något fel? Brukade hon någonsin likasom Rika bedja om förlåtelse? Ack — det där lilla ordet kom ytterst sällan öfver Olgas läppar. Bestod verkligen hela hemligheten häri? Var det inte andra människor, som gjorde hennes lif tråkigt — var det verkligen hennes eget fel? Var det hon, som var stolt och ovänlig och själfvisk? Olga, stackare, gömde sina tårfyllda ögon och darrande läppar bakom lille brors hufvud och kände sig så innerligt illa till mods. När allt kom omkring, var hon nog den allra otrefligaste flicka i hela världen. — Mor — stackars mor, du har haft det svårt med mig — Gud — ja, honom vågar jag inte tänka på. —

Men, när mor ändtligen trött kom hem från de många ärendena ute i staden, bärande med sig en tung packe lärft, som skulle sys till skjortor, möttes hon af en ovanligt ödmjuk blick ur sin äldsta flickas ögon. Och midt i all trötthet och allt släp kände mor en stor vederkvickelse. Hade en ängel besökt stugan

under hennes bortovaro. Kanske hade Gud äntligen hört hennes tysta bön, att Olga skulle

Hon lade sin arm om Olgas lif.

bli henne en hjälp och en solstråle i stället för en börda?

När kvällen kom, fick mor svar. Ty, när syskonen sofvo, gick Olga fram till mors bädd,

och under snyftningar kom det lilla ordet öfver hennes läppar — det lilla ordet »förlåt». Hvilken glädje det var för mor! Hon lade sin arm kring Olgas lif, drog henne intill sig, och med några enfaldiga ord bad hon sin Herre i himmelen taga både henne och hennes flicka under sin vård och sitt beskydd och sin uppfostran. Och en sådan bön tränger alltid fram till den himmelske Faderns hjärta.

Bertas val.

Berta Andersson klef med stora steg framåt på den lilla krokiga gatan. Det regnade och slaskade, men det var, som de våta dropparna något skulle afkyllt Bertas heta känslor. Hon hade känt sig så orättvist behandlad där hemma af sin styfmor, hvilken oupphörligt tog hennes hjälp i anspråk för de yngre syskonen.

»Jag är väl hvarken en maskin eller en dragoxe», mumlade hon harmset för sig själf, »kan någon människa stå ut med att hålla de där trasvargarna i styr! Ack, att somliga ska' ha det så svårt och andra så bra här i världen.»

Hon stannade vid en port, skakade af den våta, lappade paraplyn och steg genom en prydlig förstuga med gardiner in till sin klasskamrat, Karin Meller.

»Lyckliga Karin», suckade Berta och såg sig om i den lilla nätta matsalen, där hennes

väninna hade ett hörn för sig med skrifbord och bokhylla.

»Ja, Karin, hon dansar då på rosor hon, det får man lof att säga», tänkte Berta afundsjukt, »men hon har heller inga småsyskon att plågas med, bara en moster, som skämmer bort henne såsom en egen mor.»

»Goddag», hälsade Karins moster, som gick genom rummet, »Karin är nog hemma. Berta kan själf titta in till henne, hon sitter i barnkammaren med småttingarna.»

Litet nyfiken smög sig Berta fram till dörren, som stod på glänt. Där satt Karin röd-kindad och munter på en pall vid ett litet bord med ett af barnen i fannen. Den lilla knäppte andäktigt ihop händerna, såsom stora kusin lärt henne, och bad Gud välsigna maten. Och under tiden tog sig lille bror en väldig sked gröt från tallriken på bordet. Visst kom det några duktiga grötklunsar på bord och golf, men inga smällar och skrik bestods, såsom hemma hos Berta, bara några förmanande ord och litet bannor.

»Nåja, det här gör hon bara för nöjes skull», tänkte Berta litet flat.

»Nej, se goddag, Berta», ropade Karin gladt och såg upp från sin sysselsättning.

»Vänta, jag är i rippet färdig. Jag brukar vanligen hjälpa moster litet med de här små trollena.» Och så torkade hon de runda, sol-

Nyfiken smög sig Berta fram till dörren.

kiga munnarna och förde småttingarna till deras mamma.

Snart voro de båda flickorna fördjupade i skolintressen och läxor, men Berta kunde icke glömma, hvad hon sett.

»Hur i all världen har hon tid och lust och tålmod med andras ungar, då hon inte är *tvungen?*» frågade hon sig själf om och om igen, och det var inte utan, att hon kände litet samvetsförebråelser.

Men i ett ögonblick föll hennes öga på ett litet kort ofvanför skrifbordet i Karins hörn.

»Gör det lilla, du kan,
gör det villigt och gladt,
gör det allt för din Frälsare blott.»

Här var nyckeln. —

Karin var nog litet olik andra, när man rätt tänkte efter. Jaså, hon var således religiös. Nåja, visst var hon vänlig mot andra och färdig att be om förlåtelse, när hon felat, det måste man erkänna. Och så låg där något klart och rent i blicken. Kanske vore det inte så dumt, om — om — —

När Berta om kvällen kom hem och kröp ner i sin säng, låg hon länge vaken. Och följande dagen var hon ovanligt allvarsam. Det låg något och rufvade inom henne. Om hon bara kunde komma till ro och frid!

På söndagen hörde hon i kyrkan en skön predikan om den korsfäste Kristus. Hon tyckte sig se hans ögon sorgset hvila på henne. Då

smälte isen kring hennes hjärta. Kristus — brydde han sig om henne — om Berta Andersson? Läpparna darrade, ögonen tårades. Och den dagen gjorde hon sitt val — Berta ville bli lärjunge till mästaren med törnekronan. Han skulle lära henne för hvarje dag bli tålig, trogen och vänlig. Och friden drog in i Bertas hjärta och gjorde blicken klar och ljus och gaf ett alldeles nytt utseende åt hela världen.

Lill-Mali.

Långt ute i skären låg en liten rödmålad stuga, skuggad af gran och björk. I fiskebodarna nere vid sjön väntade de fyllda strömmingstunnorna på att föras in till höstmarknaden i staden.

Ja, det var en viktig dag på året, när gamle Strand-Ville hissade seglen på sin breda skärgårdsbåt och styrde med alla sina tunnor ut mot det vida hafvet, vinkande med handen åt de två, som stodo på stranden och sågo efter honom.

»Glöm int' karamell-struten!» skrek lill-Mali.

»Och kom ihåg mitt oblekta garn!» ropade mor Lena.

Strand-Ville nickade med sitt godmodiga, fryntliga leende. Ingen fara — han brukade inte glömma han.

Nej, det kunde lill-Mali bäst intyga. Ty aldrig kom hennes farfar hem från en längre eller kortare resa utan den där efterlängtade struten eller en påse rara bullar för hennes snåla lilla mun. Å, hvad han var snäll den »fafa!» Det kunde visst icke finnas i världen någon så snäll som han. Mor hade sällan tid med lill-Mali och menade, att hon bara var henne i hälarna, om det gällde att hjälpa med rys-sjorna, men »fafa» — han hade tid med lill-Mali han. Också var flickan hans oskiljaktiga följeslagerska, och mången blank strömming hade hennes små fingrar plockat ur nätet och kastat in i tunnan. Ty »fafa» höll gärna den lilla till arbete.

Roligast af allt var dock att sitta och se på, hur »fafa» slöjdade om vinterkvällarna. Då trollade hans gamla fingrar fram allehanda nyttiga och vackra ting, både för de vuxna och för de små. Å, hvilket nöje att få följa med, när idel nätta små byttor, smörkärnor, bänkar och bord begynte träda fram ur det hårda trästycket! Visst måste lill-Mali upp från pallen, hoppa golfvet rundt under glada utrop och så falla sin gamle vän om halsen i pur förtjusning.

Mor Lena undrade på att gamle Strand-

Ville hade ett sådant tålmod med hennes flicka. Ty en besvärlig unge var det. Hon kunde resa sitt hufvud i vädret med en trotsig min — och, ju mer mor bannade, dess värre blef det. Lill-Mali hade sin egen starka vilja — icke ens riset tycktes hjälpa. Det var bara hårdt mot hårdt — nej, det gick icke den vägen. Det fanns bara ett sätt, och det sät- tet förstod »fafa» bättre än någon annan. Han drog den lilla trotsiga flickan nära sig och begynte lugnt och vänligt tala med henne. Och många minuter dröjde det icke, förrän hennes runda armar lågo kring hans hals och tårarna begynte flöda. Det svåraste var sedan att be mor om förlåtelse — det kostade lill-Mali en hård strid — endast »fafas» allvar- varliga, sorgsna blick kunde ändtligen beveka henne.

Det hände ibland, att lill-Mali tyst kom in och ställde sig framför »fafa» med händerna på ryggen.

»Hva' ä' de' nu igen?» utbrast mor, som anade oråd.

Intet svar.

»Hva' ä' de', flicka? Nu har du varit framme igen!»

Intet svar.

Mor Lena skyndar att ruska om den lilla, men »fafa» hejdar henne och begynner lugnt anställa sitt förhör. Då ser lill-Mali stadigt in i hans ögon och förtäljer med låg stämma alla sina odygder. Än har hon kastat sten på kisse, hvars tass börjat blöda — än har hon snattat en sockerbit från skålen i skåpet — än har hon grävt sand med mors fina kaffekopp, så att den spruckit. Ja, häftig och egen-sinnig kan lill-Mali vara, men sanningen fördöljer hon icke. Mor Lena suckar öfver hennes konster, men gamle Strand-Ville tror, att det är godt gry i flickan. Han hoppas, att hon skall växa upp till en hurtig och rask skärgårdstös, som för ingenting annat skall rädas här i världen än för det onda. Därför är han flitig i att lära henne bedja till Gud, och om söndagarna sitter han med sin stora bibel och läser och berättar om Herren Jesus för den lilla. Och, när hon om kvällen somnar på hans knä, med det käcka, lockiga hufvudet hvilande mot hans bröst — då känner sig »fafa» så rik och lycklig, att han ej vill byta mot all världens guld. Ty, om än brödet är torftigt och stugan liten, så ha de två hvarandra. Ja, »fafa» och lill-Mali, det är den gamla furen med björktelningen vid sin fot

— den lilla björktelningen, som vuxit in i furens rötter.

Men mor Lena var inte nöjd med den trånga stugan och det torftiga brödet. Hon längtade till Amerika, där Strand-Villes son, hennes man, förtjänade styfva pengar redan på femte året. Ja, dit stod hennes håg. Hvarför skulle man träla här i hemlandet, när man där borta kunde vinna guld och gröna skogar?

En dag satt lill-Mali och pladdrade med trasdockan i famnen vid den gamles sida. Hon hade så mycket att fråga »fafa» om. Det var inte så godt för honom att reda sig, fastän han sett flera städer, byar och köpingar och kunde hela almanackan utantill.

»Nej, var tyst nu, barn!» sade »fafa» och ref sig i hufvudet, när lill-Mali undrade, hvad änglarna åto för mat i himmeln — »för de' ä' ingen nytta med de där frågorna. Fundera du bara i stället på hvad du har att säga mor i kväll, lill-Mali!»

Då tystnade den muntra, ifriga rösten, och hufvudet sänktes med ett modstulet uttryck. Hon hade varit stygg mot mor igen på morgonsidan och ännu icke bedt om förlåtelse.

I detsamma steg mor in genom dörren i sällskap med en grannhustru.

De båda kvinnorna gingo rakt fram till mor Lenas byrå, den finaste möbeln i hela huset, synade och betraktade den från alla håll.

»Nå, hva' menar hon?» frågade slutligen mor Lena otåligt.

»Hm», sade grannhustrun, med händerna i sidan, »kan så vara, men mer än tio kronor ger jag inte.»

Mor Lena slog ihop händerna och bad henne blygas. Hade icke hennes byrå målade ränder och granna mässingsbeslag! Och så tvistade de, den ena bjöd och den andra prutade — och slutet blef, att de kommo öfverens om femton kronor.

När grannhustrun gått, steg mor Lena fram till den förvånade »fafa», som satt på sängkanten med pipan i munnen.

»Kan vara så godt att säja de' först som sist», sade hon och tummade litet oroligt på förklädesbandet. »Jo, ser han, »fafa», vi ska till Amerika med nästa ångare.»

Pipan föll ur gubbens mun.

»Till Amerikal!»

»Ja, flickan och jag. Andersson skrifver, att vi få komma, och de' vet man blir vår

lycka de'. Där får du fina kläder, lill-Mali, och bullar så mycke' du orkar äta hvarenda dag.» Och mor Lena bjöd till att skratta muntert.

Den lilla flickan, som med stora, frågande ögon suttit vid »fafas» sida och hört dem tala, vände sig nu förskräckt om till den gamle och såg upp i hans ansikte. Men där var ingen tröst i hans ögon. Då skrek hon till och kröp tätt till hans bröst.

»Nej, nej, nej — mor får inte ta mej bort från »fafa»!»

* * *

Hösten hade kommit. Gamle Strand-Ville satt allena i sin lilla stuga. Mor Lena hade på sensommaren rest med lill-Mali bort till fjärran lockande gulderlandet, rest för att nog aldrig återkomma — det sade han sig själf.

Tungt var det de mörka höstafnarna, när hafvet röt med sin mäktiga stämma och stormen hven och slet kring stugtaket. Då knäppte den gamle sina händer i innerlig bön för sin älskling där ute, medan det kändes, som hade solen gått ner för honom. Hans hår hade grånat och ryggen krokmat på denna korta

tid. Men ödmjukt böjde han sitt hufvud och satt längre än förr lutad öfver sin bibel.

För att hindra de svåra, ledsamma tankarna, som togo bort dagens och nattens ro, begynte Strand-Ville å nyo slöjda med ifver och flit. Barnen i grannstugorna skulle få julklappar, det hade han beslutat — han måste få några barnaögon att tindra och några barnamunnar att le.

Så satt han en dag med en liten byrå i handen, täljde och undrade, om det verkligen var julafton efter ett par dagar. Jul utan lill-Mali! Var fågeln på kvisten så ensam som han? Det var omöjligt att hindra ett par envisa tårar i ögonvrårna.

Ack, huru hade hon det nu, hans lill-Mali? Ett enda bref hade han fått från mor Lena, men det var endast några korta rader — att de mådde bra, att resan gått lyckligt, och att lill-Mali bad hälsa.

Han steg suckande upp och gick ut på trappan för att skaka bort de tunga tankarna. Han ville betrakta de tindrande stjärnorna och tänka på undret i Betlehem, på Guds stora kärlek.

Där ute i vinterskymningen låg snön ljus och ren öfver nejden. Det lyste, blinkade,

»De' ä' lill-Mali, fafa,»

strålade, gnistrade af millioner ljus på det ändlösa, mörka himlahvalfvet. En högtidlig stillhet härskade öfverallt.

Då brytes tystnaden plötsligt af munter bjällerklang. En släde ilar förbi — å, det är grannens gifta dotter, som med sina barn kommer att fira jul hos föräldrarna. Hvilka muntra barnaröster!

Åter bjällerklang! Mera julfrämmande till stugorna omkring! Så underligt ensam han känner sig, gamle Strand-Ville! Men hvad? — Hjärtat begynner bulsa — han ser en släde i ilande fart styra kurs rakt på hans egen trappa. Och, innan han hinner något fatta eller förstå, ser han ett rundt bylte trilla ut från släden, hör ett gällt skri, som i hans öron ljuder som den skönaste musik, och känner ett par varma, mjuka händer om sin hals.

»De' ä' lill-Mali, »fafa», lill-Mali, som har kommit», ropar den lilla gälla rösten, »och här ä' far och mor med, »fafa!»

Ja, där träder hans storvuxna, axelbreda son fram till honom och fattar hans händer.

»Far», och rösten darrar något litet, »far, det är allt lill-Malis skuld, att vi äro här i dag. Hon kunde icke uthärda att vara skild från er, far. Dag och natt snyftade hon, att

hon ville hem till »fafa», som var så ensam. Ja, barnet här lärde mig på nytt fjärde budet. Jag tog det som Guds röst. Och nu ämna vi inte mera lämna er, far — jag har nog af Amerika jag. Här hemma vill jag arbeta och bryta bygd — här hemma i mitt eget fosterland. Du har väl rum för oss tills vidare, far? Snart bygger jag upp en stuga här bredvid och begynner plöja och så. Nå, lill-Mali, är du nöjd nu?»

Ja, lill-Mali *är* nöjd. Hon har dragit »fafa» in i stugan och sitter nu på sin gamla plats på hans knä med armarna om hans hals och kramar honom så grundligt, att han pustar och snyftar och skrattar på samma gång. Men där äro glädjetårar i hans ögon, och han räcker ut sina båda händer åt son och sonhustru och förundrar sig öfver Guds nåd och godhet att skänka honom denna öfver måttan stora julglädje.

Fröken Martas bjudning.

Det var en märkelig nyhet, Mattas-mor hade att berätta på lördagskvällen, när hon kom upp från villan vid stranden, dit hon fört mjölk åt herrskapet, som bodde på sommar-nöje. Ingenting mer och ingenting mindre än att unga fröken Marta, hon, som var lam i benen, och som ständigt låg i sin hvilstol ute på verandan, ämnade bjuda alla barnen till sig på söndagsförmiddagen.

Man må tro det blef en uppståndelse! Mattas-Kalle löpte som budkaffe till de tre röda stugorna vid skogsbrynet, och mödrarna fingo brådt att syna barnens helgdagskläder. Om natten drömde barnen brokiga, förunderliga

drömmar om all härlighet, de skulle få se, Och när de äntligen med klappande hjärtan och ansikten som renskurade kopparkastruller begåfvos sig i väg, lade skomakarens Hilda, som ett år varit i syskola i staden, sina systrar, Anna och Hulda på hjärtat att noga se till, hvad för finheter fröken Marta hade på sig.

Solen värmdes så ljufligt, och ängar och åkrar på sidan om den steniga byvägen, där de gingo fram, riktigt badade i ljus. När de kommo in i den mörka, susande furuskogen, sjöngo fåglarna med oförtruten ifver och glädje uppe i de höga träden, och linnéan doftade nere på den mjuka mossan, där solljuset spelade in med långa gyllene strimmor. Det var som en glad högtidsstämning öfverallt. Och alla sex barnen, som i snygga, ljusa kläder med ifriga fötter traskade framåt under de höga träden, kände sig fyllas af ljusa förhoppningar. Det var sannerligen icke ett litet nöje, som väntade dem. På detta minne skulle de nog lefva hela sommaren. Ty att en gång slippa in och se all villans härlighet, det hade nog i hemlighet varit föremålet för alla barnens förhoppningar.

Se — där glesnade skogen, och de befunno sig plötsligt på en bred, krattad gång, som

ledde upp till målet för deras färd. Ja, inbjudande treflig låg villan där, hvit med gröna fönster och dörrar, bjudande välkommen med en vajande ståtlig flagga öfverst på taket. Rundt om byggnaden prunkade de vackraste blommor, och, hvart ögat såg, var det idel rabatter och rosenhäckar. Frun själf stod i helgdagsdräkt och klippte rosor från en doftande hvit rosenbuske. Dem ställde hon i en vas framför fröken Marta, som bland kuddar och dynor låg i en hvilstol ute på verandan och väntade sina små gäster.

Med klappande hjärtan stego barnen upp för trappan, vänligt ledsagade af frun själf, och nu stodo de inför fröken Marta. Hon var liten och späd och såg alldeles genomskinlig ut. Men o, hvad hennes ögon lyste underbart! Så lycklig hon föreföll! Det var, som hade en ängel smålett emot dem från de hvita dynorna. Barnen stodo alldeles orörliga och kunde inte taga sina ögon ifrån henne.

Men efter en stund begynte de känna sig hemmastadda. Fröken Marta bad dem slå sig ner omkring henne, och så frågade hon dem om alla deras hemförhållanden. Det var just, som hade den främmande, fina fröken

velat höra om allting, till och med om grisar, kor och får och de små, nyss kläckta kycklingarna. Ja, skräddarens lill-Otto fick rent af mod att berätta, huru deras präktiga Hudde blifvit stängad af grannens arga tjur.

Så bar frun själf in kaffet med allehanda rara bullar och hjälpte dem att taga sig för. Nej, hvad det smakade! Men Petas-Artur nämndes icke äta sin bulle, utan stoppade den i fickan åt lill-pojken i vaggan där hemma.

Fröken Marta låg och såg riktigt lycklig ut med hela skaran omkring sig. Aina kunde icke taga sina ögon ifrån henne. »Jag skulle då inte kunna uthärda att ligga så där och inte komma förbi husknuten, det är då visst och sant», tänkte hon vid sig själf och förundrade sig öfver den sjukas tålmod. När kaffet var drucket, satte sig frun ner vid ett litet skåp och slog upp ett lock. Och med ens ljödo de allra vackraste toner därur. Nej, maken hade de då inte sett eller hört. Det var bara Aina, som trodde, att ett sådant där skåp kallades harmonika eller harmonium, hon visste inte riktigt. Förunderligt var, att det kunde ljuda så himmelskt vackert från det lilla bruna skåpet med den långa raden svarta och hvita pinnar.

Kunde barnen sjunga en psalm? Åja, ett par af dem. Nåväl, nu skulle alla lära sig sjunga. Och frun gaf dem böcker i händerna

Det var så tyst, när den sjuke började.

och öfvade och tog om igen, tills alla slutligen kunde instämma i: »Jag lyfter mina händer upp till Guds berg och hus.»

Så steg frun upp och lämnade hela skaran ensam med fröken Marta.

Det var så tyst, att man kunnat höra en knappål falla, när den sjuka började, och alla barnen spände ögon och öron. Så underligt fröken kunde tala! Det var, som hon varit riktigt bekant med Gud. Hon läste om Herren Jesus, som är den gode herden, och som gifver sitt lif för fåren och de små lammen. Och hon berättade om huru mycket han lidit äfven för de små barnens skull — för att få dem frälsta inför sin Fader i himmelen. Men det onda får inte trifvas i barnens hjärtan — det måste bort, om den gode herden skall bära dem i sin famn.

Så där hade intet af barnen ännu hört någon tala. De brukade tycka, att predikningarna om söndagarna mest voro för gammalt folk. Men här trängde fröken Martas ord rakt ner till deras hjärtan, och flera tyckte, att de velat gömma sig för Gud.

När ändtligen den lilla skaran, med ett nya testamente i handen som gåfva af fröken Marta, troppade hemåt, var det, som hade de alla tillbragt en stund högt öfver jorden, och mångskiftande tankar flögo genom deras hufvuden.

De två systrarna, Hulda och Aina, hade båda en tydlig förnimmelse af att de brukade

vara retsamma och ovänliga mot hvarandra i hvardagslag och funderade på ett passande sätt att bli vänner. Backas-Mari gick med nedslagna ögon och kände sig illa till mods, för det hon snattat sockerbitar bakom mors rygg. Men de små syskonen från skräddarens, som gingo och höllo hvarandra så vänligt i hand, tyckte, att Herren Jesus var bra god och snäll, som brydde sig om små barn. Honom ville de alla dagar bedja till, och bättre än förr ville de lyda far och mor. Och Petas-Artur fattade det fasta beslutet att strax vid hemkomsten bekänna för far, att han ljugit för ett par dagar sedan af rädsla för stryk. Nu ville han hellre ta emot straffet än gå och bära på bördan att ha ljugit.

Syster Hilda hos skomakarens, som väntade att få utförliga beskrifningar om bjäfs och grannlåt, blef helt misslynt öfver att det fanns så litet att berätta om fröken Martas kläder. Men i alla fyra stugorna hade man genom barnens uppförande en känsla af att det varit något ovanligt med den där bjudningen hos fröken Marta nere på villan.

Hemma igen!

Så-å, lilla Fin skulle för första gången ensam taga sig fram i världen!

Gamla farmor stod i stugdörren och såg länge efter sin flicka, som vände sig om i kär-
ran och viftade med näsduken, så länge hon kunde se en skymt af den gamla.

Hm — ja — farmor torkade ögat med hufvuddukssnibben — tomt skulle det bli, riktigt tomt. För hon var en glad och hurtig tös, den Fin! Visst kunde hon ibland vara både tvär och konstig, men förståndet skulle väl växa, och mest hoppades farmor på att Fin skulle låta Gud lära sig.

Men, om det visst än blefve tomt här hemma för farmor och farfar och lilla Janne, så kunde det bli själfva flickan till mycken nytta, dessa månader hos främmande människor. Ty det

föll sig så, att på en herrgård, några mil från Fins hem, behöfdes för tillfället en liten köks-hjälp. Frun själf hade en vacker majdag kommit åkande i sin gula trilla längs den dåliga landsvägen ända till slutet af byn, där hon stannat rakt utanför trappan till flickans hem. Och så hade hon öfvertalat både farfar och farmor att låta deras präktiga sondotter på några månader få följa med till herrgården. Ne-nej, det kunde då rakt inte gå för sig den dagen, eftersom flickan icke var det ringaste »rustad». Men om en vecka skulle hon komma, när farmor fått kläderna och skoplaggen i ordning.

Ja-a, och nu hade den dagen kommit! Men hvad tjänade det till att sucka. Hon ville såsom alltid anförtro sin älskling åt Guds trofasta beskydd. Denna tid kunde för lilla Fin bli till mycken nytta.

Och så gingo dagarna som förut. Farmors flitiga händer sysslade som förr inne i stugan och ute i den lilla gröna täppan, som barnen kallade »trädgården», och där några höga solrosor och löjtnantshjärtan frodades och växte mellan äppleträden och bärbuskarna. Ett enda bref hade kommit från Fin, men det var inte långt och innehöll just ingenting annat, än att hon mådde bra och önskade dem detsamma.

Så sutto farmor och farfar en lördagskväll inne i stugan och drucko fredligt sitt eftermiddagskaffe, som de tyckte sig väl behöfva efter den något ansträngande potatisupptagningen. Ty man hade redan hunnit till sensommaren. Huru gärna hade man icke önskat ha Fins kvicka fingrar och mjuka rygg här i dag! Det begynte kosta på gamlingarna att göra allt utan hjälp. Ty Janne var då inte att mycket räkna på ännu.

Plötsligt öppnas dörren med fart, och under jubel springer en flicka i gamlingarnas famn.

»Fin — ack, den Fin, jåså — hon har verkligen kommit! Men har hon gått till fots hela den långa vägen?»

Ack nej, visst icke, men, som hon ville öfverraska, hade hon till fots gått den här sista biten.

Och efter denna förklaring kastade sig Fin på nytt i farmors famn.

»Ack, att vara hemma igen!» utbrast hon med tindrande ögon, »nej, jag ville inte byta mot alla herrgårdar i världen!»

Hade hon icke haft det bra? Ack jo, bättre hade man icke kunnat önska sig. Mycket nytt hade hon fått lära. Men se, det var nu så, att borta är bra, men hemma är bäst.

Lilla Fin somnar hos farmor.

»Och se, farmor», här lade Fin triumferande en liten bok i den gamlas famn, »det här har jag själf förtjänat åt farmor, och så skall farfar ha en almanacka och Janne en abc-bok.»

Ja, det var en högtidsstund. Fin ställde sig full af ifver midt för farmor och begynte med hög röst läsa envackersång om »det här-

liga land ofvan skyn». Och så följde sång på sång, som farfar och farmor åhörde med tårade ögon.

Men, när Fin i skymningen icke mera såg läsa, satte hon sig bredvid farmor på golvet och lutade hufvudet mot hennes knä.

»Farmor — jag ville säga», kom det sakta och tveksamt, »jag har så många gånger varit — varit stygg mot dig — jag märkte det, när jag var borta. Men nu vill jag så gärna bli god.» Och rösten darrar litet.

»Jesus skall hjälpa dig, barnet mitt, barnet mitt. Han allena kan rena ett människohjärta.»

Det blir så tyst och stilla i stugan. Gamla klockan i hörnet pickar tick — tack. Och huru det är, i stillheten och skymningen somnar lilla Fin med hufvudet i farmors knä, somnar med en ljuflig känsla af att vara älskad och vara hemma.

En smultronfärd.

Farmor, som bar de ståtliga namnen Mari Ulrika Eufrosyne Kristina, hade i morgon namnsdag, Ulrika. Och då skulle man fira henne, förstås. Det blef hemliga rådplägningar mellan Riku och Lena, och så beslöts, att man skulle ut till sveden för att söka efter de första mogna smultronen. Dessutom hade mor en splitter ny psalmbok i sin byrå åt den kära gamla — en psalmbok med stor stil, som köpts för mödosamt hopskrapade pengar. Tänk, huru ståtligt det skulle bli! En korg med doftande smultron — blad och blommor — och främst af allt — psalmboken!

Lill-Maja hängde läpp, när syskonen skulle i väg. Hon ville naturligtvis med. Men mor

tyckte, det var onödigt, eftersom hon nyligen haft öronvärk. Lill-Maja såg på bror Riku med bedjande ögon — han brukade vara snäll han. Och så kom det sig, att mor gaf med sig, eftersom stora bror lofvade sköta om henne.

Det var en så vacker dag, och på sveden lyste redan rödt. Visst voro många bär endast halfmogna, men det fanns dock tillräckligt mogna för att fylla hela den lilla korgen. Riku var mycket noga med att plocka bort all kart, som smugit sig in, ty det var hans ära, att bären allt igenom skulle vara vackra. Han tyckte inte om att bara låta dem lysa öfverst.

Just när syskonen reste sig upp med sin fyllda korg, hördes högljudt prat, och några gossar från byn gingo förbi.

»Hallå, Riku! Kom med på en lifvad seglats till Storholmen! Vi ska' dit och meta vi, där lär finnas väldiga abborrar.»

Riku tvärstannade. Det skulle vara något till nöje det! En sådan inbjudning kom icke ofta.

Men nej — utan mors lof ville han icke fara. Lill-Maja stod också där, färdig att ta till en liten lip, ty bror hade lofvat bli hennes häst på hemvägen.

»Nej, det passar icke nu», sade Riku be-

Riku tog den lilla på ryggen.

stämndt och tog den lilla på ryggen. »En annan gång, hör ni gossar.»

»Ser man på», storskrattade en långväxt pojke, »han är allt bunden i mammas kjolar den där karlen. Törs inte för mamma sin, lilla mors gris, ha, ha, ha.»

Riku blef röd i ansiktet och kände harmen stiga, under det Lena kastade ett par ljungande ögon på de skrattande gossarne.

»Skäms», utbrast hon, »han är allt hundra gånger bättre än ni alla tillsamman, ska' jag säga.»

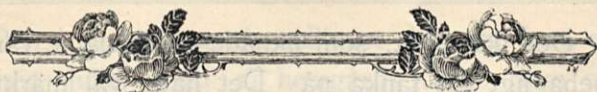
Och så vände de tre syskonen ryggen åt gossarne och vandrade hemåt, följda af deras hånskratt.

Riku klef på med stora steg, ett rof för stridiga känslor. Pojkarnes glåpord harmade honom mer, än han ville tillstå, och han kände sig nästan retad af de två systrarnas sällskap.

Men, när lill-Maja klappade honom på kinden och inställsamt hviskade, att han var riktigt snäll, då skämdes Riku för sig själf. Och, när han om kvällen högg ved och bar in åt mor och hon såg på honom ett tag med varma ögon och litet otydligt sade: »Gud signe dig, pojke, du har varit just som min högra hand alltsedan fars död», då skulle Riku ej velat

byta med någon kung. Han tackade Gud, att han stått emot frestelsen. Ja, han skulle alla dagar be om hjälp att bli en god gosse — andra måtte sedan hundrade gånger kalla honom morsgris eller hvad de ville.

Guds öga.

Det hade varit gudstjänst i en af skärgårdsstugorna. Man hade fejat och sopat ute och inne, enriset låg på hvitskuradt golf, och den unge pastorn bjöds efter slutad predikan på allt det bästa, huset förmådde.

Bland många uppmärksamma åhörare var kanske lille sjuårige Edi den allra uppmärksammaste. Eftersom han aldrig varit i kyrkan och aldrig hört en predikan, var det för honom en ny och märkvärdig dag. Hvad den unge pastorn såg allvarsam ut, och huru vackert folket sjöng, tyckte Edi! Icke förstod han så mycket af predikan, men det lilla, han förstod, brände sig in i hans hjärta och minne.

Pastorn hade talat om Guds öga — ett stort och genomträngande öga — ett öga, liknande en eldslåga, men också likt en öm faders blick.

Det där ögat, som liknade en eldslåga, var obehagligt att tänka på. Det hade väl märkt många fula saker hos Edi? Såg det manne, huru han här om dagen luggade grannens Lisa i skogen, så att hon gallskrek, för det Lisa icke ville leka samma lek som han? Såg det där ögat också, huru han icke låtsade höra, när mor ropade in honom att vagga lille bror, utan huru han i stället gömde sig bakom vedtrafven.

Mycket hade Edi velat veta om det där ögat, men icke tordes han fråga pastorn.

Efter middagen reste pastorn, och far och mor följde honom med båt till en by ute vid hafsbandet, där han lofvat hålla bibelförklaring. Gamle farfar stannade hemma hos barnen, och mor förmanade Edi att hjälpa till att sköta lille bror.

Det var en så varm och solig dag, hvita, lätta molntappar seglade af och an på det blå fästet. Edi satt nere vid stranden och kastade stenar i vattnet till lille brors stora förnöjelse. Då och då flög en hvit mås öfver vattenytan eller sänkte sig snabbt ned i vattnet för att dyka efter rof.

Men hvad var det? Plaskande årtag hördes där borta bakom den björkbevuxna udden.

Och i det glänsande solljuset sköt där fram en liten julle, rodd af herrgårds-Karl. Som ett styng stack det till i Edis bröst — nu kom

Där sköt fram en liten julle.

visst Karl efter honom ut på sjön, hvilket han så ofta lofvat. Ja — Edi hade gissat rätt. Karl uppmanade kamraten med ifriga ord att taga plats i båten.

Röd af ifver och sinnesrörelse sprang Edi in i stugan. Farfar kunde ju taga pojken! Men ack — farfar sof på sängen med djupa, snarkande andetag. Och Edi visste, att mor ej skulle tillåtit, att man väckte honom.

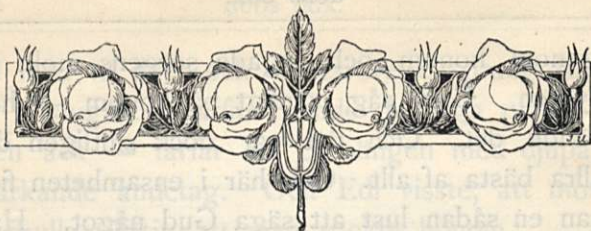
Nej — det var ingen möjlighet att få roa sig i dag. Edi stod där på stranden med lillbror i famnen, medan läpparna skälfdde och tårarna stucko i ögonen. Karl gaf honom några ovänliga, stickande ord och aflägsnade sig därpå med häftiga, plaskande årtag. Aldrig mera, puttrade han för sig själf, skulle han fara efter en sådan envis drumling. Hvarför hade han icke kunnat väcka farfadern?

Men Edi sprang med lille bror in i skogen och kastade sig på marken gråtande, som om hjärtat velat brista. O, huru länge han längtat efter den dagen, då herrgårds-Karl lofvat hämta honom med båt. Och nu skulle han aldrig mera göra om det. Edi tyckte, att intet i världen skulle kunna trösta honom.

Plötsligt — med en blyxtlik klarhet — stod det för honom, det där om Guds stora, allseende öga. Tårarna upphörde — tankarna från förmiddagen trängde sig på honom. Guds öga — ja, det ögat hade sett, att han i dag icke lydt frestelsen. En känsla af glädje ilade

igenom honom och jagade sorgens moln på flykten. Gud såg vänligt på honom — han kände det. Och det var dock slutligen det allra bästa af allt. Och här i ensamheten fick han en sådan lust att säga Gud något. Han ville säga, att han så gärna önskade lyda Gud, så att hans öga måtte se på honom med den där vänliga fadersblicken, som pastorn talat om. Och han var ledsen för alla fula saker, han hade gjort. Hvad det ändå var ljufligt att tänka sig, att Gud brydde sig om en sådan liten gosse!

Majas och lill-Kalles julfärd.

På julaftonens morgon skickade mor sin äldsta flicka till staden i viktiga ärenden. Hon skulle föra ett halft dussin färdigsyddas skjortor till en torgmadam, få betalning för dem och sedan för en del af slantarna köpa risgryn och ljus till helgen. Eftersom lill-Kalle gärna ville med, pälsade mor på honom och satte honom på kälken med den stora korgen i hand.

Hejsan — det var en munter färd! Medarna flögo öfver den hvita snön, och vintersolen kastade sitt granna skimmer öfver skog och fält.

I staden var mycket att se. Hvilken härlighet i butikfönstren! Böcker, trummor, sol-dater, piskor, pepparkaksnissar, grisar och de raraste karameller!

»Maja», ropade lille bror alldeles utom sig af förtjusning, »köp åt lill-Kalle en sådan där piska och en pepparkaksgris.»

Hejsan — det var en munter färd!

»Jag har inga pengar», sade stora syster modstulet.

»Visst har Maja pengar, hela börsen full», kom det misslynt.

»Men de äro inte mina egna, lill-Kalle; mor har fått dem för skjortorna. Seså, stig af, gossen min, vi ska' in i boden här efter risgryn och ljus.»

Den lille pojken sköt missnöjd ut sina läppar och rynkade bistert ögonbrynen. Det var inte snällt af Maja att neka så där. Han förstod inte annat, än att hon hade hela börsen full.

Det var för öfrigt inte utan, att äfven Maja betogs af afundsamma känslor, när hon såg så många människor med paket i händerna och snappade upp i förbifarten månget ord om roligheter och julklappar.

»Köp leksaker för 10 öre stycket», ropade en halfvuxen pojke, som gick förbi med en korg.

Maja kastade en hastig blick i korgen.

Ack — där lågo små, nakna porslinsdockor, just sådana hon drömt om. En sådan där kunde hon bada på ett tefat och bädda i en tändstickslåda. Skulle — skulle hon — mor kunde visst inte bli ledsen? Hon behöfde — ju inte veta af någonting — om —

»Nå, tag den», sade gossen med korgen och slängde skrattande dockan öfver till henne, »den är väl inte för dyr, hvasa?»

Maja letade med darrande händer i fickan

efter mors stora börs. Men, just när hon skulle till att öppna den, tyckte hon sig se mors allvarsamma ögon framför sig. Nej — hon skulle inte bedröfva mor.

Så gaf hon hastigt dockan tillbaka och skyndade bort med lill-Kalle, under det gossen med korgen sände ett hånskratt efter henne.

I skogsdungen bortom staden pustade hon ut. Å — å — hvad hon var glad, att hon icke lydt frestaren. Gud hade hjälpt henne att komma ihåg mor, den kära mor, som just nu där hemma ställde i ordning till helgen. Maja visste, huru rent och putsadt alltsamman skulle bli. Och far hade nog i ordning en liten gran åt barnen, få se bara! Tänk, hvad hon ändå var rik och lycklig, om hon än icke hade den där lilla porslinsdockan! Och Maja blef så tacksam i sitt sinne, att hon måste luta sig ned och klappa lill-Kalle. Då märkte hon, att han hade tårar i ögonen.

»Lill-Kalle vill ha mat», klagade gossen.

Det var också redan långt lidet på den korta vinterdagen. Solen hade gått ner bakom skogen på andra sidan isen, och snön lyste blåaktig i skymningen.

»Var inte ledsen, lill-Kalle», tröstade Maja, »snart äro vi hemma.»

Och efter några raska språng nådde hon backen, hvarifrån man kunde se taket af fars och mors stuga.

Det blef en fröjdefull kväll. Maja hörde uppmärksamt på det sköna julevangeliet och blef varm i hågen, vid tanken på att det nog var en af Jesusbarnets heliga änglar, som varit när henne i dag.

Och så kröp hon till kojs med lill-Kalle i den stora sängen under fårskinnstället.

»Gode Jesus», bad hon, »låt alltid dina heliga änglar följa mig. Och tack för den goda gröten och julgranen och vantarna och strumporna — och för far och mor och småsyskonen.»

Det var en gång —

»Mamma, söta lilla mamma, berätta sagor!»
Lille Erik såg så bevekande upp i mors ansikte. Och så måste hon lägga sömmen å sido, fastän det visst var brådtom med lilla slarfvens nya byxor.

»Nå, lille tyrann, hvad skall det vara?»
sporde mamma och såg leende in i sin Eriks hungriga ögon.

»Vi ska' börja med — när mamma var liten», sade Erik och drog en djup suck af tillfredsställelse, i det han bekvämt ställde sig till rätta mot mors knän.

Och så drog lille Erik vid mors hand in i den underbara världen, där verklighet och sagor trängdes om hvarann. O, det var så roligt, så roligt! Särskildt tindrade lille Eriks ögon

vid berättelsen om den svenske hjältekonungen Gustaf Adolf.

Erik reste sig upp, spände sin lilla kropp styf som ett bräde och utbrast:

»Jag vill också bli en hjälte, mamma. Se, så här ska' jag slåss», och så högg han med sin knutna lilla hand i luften, så att mamma måste böja sig undan för att ej först »bli hals-huggen».

»Erik», sade mamma, »vill du höra en ännu vackrare saga?»

»Det var en gång en mäktig, mycket mäktig härskare, hvars spira sträcktes öfver många haf och många länder. I ett af dessa land var

ständigt uppror och missnöje med den gode konungens regering. Han sände dit sina visa och betrodda tjänare, sände dem gång på gång för att undervisa folket och stäfja missnöjet, men folket tog fast många af dessa hans tjänare och dödade dem.

Då trädde en dag konungens son, hans ende son, fram till sin fader och bad om att få gå till det upproriska folket. Och han gick. Han klädde af sig sina kungakläder och iklädde sig en af folkets enkla dräkter. Och han vandrade från hem till hem, från trakt till trakt och lärde det stackars folket och tryckte det till sitt hjärta, och älskade det, så att han dog för det. Ty till sist kunde folket icke lida honom, de togo honom fatt och spikade honom på ett kors af trä.»

»Mamma», utbrast Erik med glödande kinder, »du berättar om Jesus.»

»Ja», sade hans mor och såg in i sin gosses ögon, »jag berättar om den störste af hjältar i världen, om sonen till konungarnes konung, om honom, hvars hjältehjärta brast af förbarmande till oss, små och stora. Blif en af hans kämpar, du Erik, tag hans vapen i hand och kämpa emot synd och lögn, emot allt orätt och ondt i världen! Men håll väl fast i den

store segerhjältens hand, så att du icke faller, min gosse! Eller, ännu bättre — bed, att Herren Jesus själf fattar din lilla hand i sin mäktiga, stora! Då leder han dig säkert hem till sin faders, den store konungens, rike.»

Olga-Irenes julresa.

I Olga-Irenes lilla nätt möblerade rum invid köskammaren stod fru Sundeström och titade sig omkring med vajande plym i den stora hatten. Fru Sundeström var Olga-Irenes moster, hvilken tillbragt flera år i Amerika och där förändrat sitt hederliga namn Sundström till Sundeström, emedan det lät så mycket finare. Nu förvissade hon sig med välbehag om att hennes fattiga systerdotter från landet hade det utmärkt på sin första plats — som sällskap för två små söta flickor hos doktor Hårdeman i själfva Helsingfors.

»Och glöm inte att ge noga akt på dig själf, och ta noga efter deras fina vanor», sade Amerika-moster välvilligt. »Här duga inga töl-piga bondfasoner, Olga-Irene! Du går natur-

ligtvis med hatt, det är det första, en bonne behöfver.»

»Hvarför nyttjar moster så konstiga ord?» frågade Olga-Irene och såg upp med ett muntert småleende, som icke rätt behagade fru Sundeström.

Hon skulle just till att med en viss skärpa förklara sig, då Vivi och Lisi, ett par klarögda tvillingar på åtta år, kommo indansande med glada skutt. De skulle ha sin nya vän med sig ut i butikerna för att köpa skor åt dockorna.

Med en obestämd känsla af att hennes systerdotter icke rätt uppskattade sin ställning, aflägsnade sig fru Sundeström, noga mönstrande alla rum, genom hvilka hon passerade. Ty hon visste väl, att hennes besök hos rike doktor Hårdeman skulle aflocka henne otaliga nyfikna frågor af bekanta och vänner.

Det var nog så, att Olga-Irene icke rätt uppskattade sin ställning. Visst kände hon sig tacksam mot sitt snälla herrskap, som så väl omhuldade henne — men se — en stad var ändå en stad, och ett främmande hem var ändå inte hennes eget.

Å, ingenting kunde förliknas vid den lilla gråa skärgårdsstugan nere vid stranden, där tången om sommaren låg klarbrun och torkade

på den vitgula sanden — där barrdoften slog som en het ånga emot en under solvarma dagar — där ungbjörkarna vid stugknuten tisslade och tasslade med prasslande hängen — där vågorna kunde gå gröna med hvitt skum eller ock skvalpande sjunga sin vaggsång mot sterna! Där i den lilla stugan hade hon lefvat sina 14 somrar och vintrar, och visst var det ett lyckligt lif, man förde där inne, fastän brödkakan noga måste delas mellan alla nio munarna. Far, som var skräddare i den lilla skärgårdsbyn och något sjuklig, fick icke arbetet att löpa så snabbt mellan fingrarna. Likväl saknade de ingenting, tyckte Olga-Irene. Rask och hurtig, som mor var, höll hon hemmet väl till rätta, stoppade och lappade slitvargarnas kläder och pysslade med gammelmor, den vördade åldringen, som krokryggig och giktbruten mestadels låg i sängen.

Slitvargarna voro fem — två gingo klädda i kjolar och tre i byxor. De två äldsta vandrade till folkskolan på samma gång som stora syster Olga-Irene. Om vintern åkte de på skridsko öfver isen eller togo till skidor. Visst var det flera kilometers väg, men hvad betydde det i godt före? Å — stadsbarnen skulle bara sett skogen i rimfrost med strålande sol

och blå vinterhimmel! De skulle sett björkarnas grenar som finaste koraller, där millioner diamanter glittrade i stjärneljus och månsken! De skulle känt den härliga luften där ute på de stora vidderna!

Se, något sådant visste de stackars stadsbarnen platt intet om, fastän de bodde i hus så höga, att man hisnade bara att titta upp, och hade granna butiker med alla världens »sjangtilheter».

När de där hemtankarna för mycket ansatte Olga-Irene, måste hon riktigt skaka dem af sig, såsom hon skakade blommornas fjun från klädningskjolen om sommaren. Ty icke gick det an för en skärgårdstös att sätta läppen till lip. Eftersom herrskapet var belåtet med henne, skulle hon troget hålla ut det här året. Ja, det var en tröst — bara det här året! Ty mera hade mor icke lofvat doktorinnan, hvilken sista sommaren bott där i närheten på en vac-ker holme, och hvilken med öfvertalningar fått Olga-Irene med sig. Far önskade nästa år hjälp med sitt arbete, och att Olga-Irene var en riktigt behändig sömmerska, det kunde »byssarna»^{*} noggsamt intyga. Hade de icke alla beundrat den finurliga garneringen på mors vintertröja

* Byfolket.

— den ludna sidan af en gammal doffelbit, som Olga-Irene hittat bland fars lappar?

Nåja — det var således bara det här året — och visst skulle hon med Guds hjälp bjuda till att vara ett bra sällskap för Vivi och Lisi. Det var också nog så roligt att syssla med dem, när de voro snälla, att sjunga för dem och berätta om allt där hemma. Ja se, berätta — det fick hon då hvarje kväll och morgon. De tröttnade aldrig på att höra, huru »byssarna» samlades till notvarp på den röda klipphällen — huru Olga-Irene själf i soluppgången rodde far ut på fiske — huru hela byns ungdom om vintern åkte på halmknippen ned för den branta backen vid nämndemannens bastu — huru julen firades med grenljus, psalmsång och halm på golfvet. Doktorinnan nickade förnöjd, när hon tittade in till sina små och fann dem med tindrande ögon och dokkorna i famnen lyssna till den lilla berätterskan från skären.

Ett af Olga-Irenes största nöjen var att med sina skyddslingar åtfölja den goda »doktorsfrun» på besök till fattiga familjer, i synnerhet då nöden icke var alltför stor och blef lyckligt afhjälpt genom de medförda gåfvorna.

En dag stego de in i ett litet rum vid en

aflägsen gata. Småflickorna stridde om hvem som skulle få räcka fram det stora paketet, som de jämte Olga-Irene dragit dit på kälke. Huru tacksam den tärda modern med sina fem barn visade sig! Färgen steg på hennes kinder, när hon drog fram det ena varma plagget efter det andra ur de många pappersomslagen — Lisi hade envisats, att det skulle likna ett julpaket.

De stannade icke länge, men Olga-Irene hade svårt att glömma den tärda madam Andersson med sin sorgsna, trötta blick och den lille pojken på sex år, som hade så mycket tycke af hennes egen bror Janne — han med den skrattande, friska munnen och de glada, blå ögonen. Det var bara den skillnaden här, att den främmande gossen hette Olle och var betydligt allvarsammare till lynnet och betydligt klenare till växten. Hvad hon gärna hade tagit honom i famn och med muntra berättelser lockat ögonen att lysa och munnen att le. Ty Olga-Irenes stora begär var att se andra nöjda och lyckliga.

Därför blef hon hjärtligt glad, när doktorinnan förklarade, att hon hvarje lördag finge bära litet söndagsmat till den fattiga familjen. Få se bara, om Olga-Irene ändå inte till slut skulle få den där lilla rara Olle-pysen att skratta!

Åjo, det begynte se lofvande ut! Hvar lördagseftermiddag stod pysen på lur i det lap-pade fönstret med näsan platt mot den grön-aktiga rutan — han ville se den första skymten

De små uppkrupna på pinnsoffan bredvid Olga-Irene.

af sin nya vän. Och den tärda modern fick en sällsynt glans i sin trötta blick, när hon såg sina små uppkrupna på pinnsoffan bredvid Olga-Irene för att tysta som möss afhöra hennes

sånger och berättelser. Det var, som hade en vårlig fläkt trängt in i det lilla, kvafva rummet.

Så hände sig en dag, att den fattiga modern med en suck stod och synade ett par gamla, lappade byxor. Det skulle bli julfest i morgon, och barnen måste något litet piffas upp, förklarade hon för Olga-Irene, som i detsamma trädde in. Det värsta var, att äldsta flickan hade så eländiga strumpor — och inte en slant fanns i kassan. Visst vore det svårt att se sina barn så dåligt klädda. — Nåja — inte för att hon, modern, skulle få se det, ty trodde någon människa, att hon hade tid med fester hon?

»Men, kära madam», sade Olga-Irene bedjande, »kan ni inte för den här gången gå med barnen? Jag är säker på att de icke ha hälften så roligt utan er.»

»Ja, visst ha de legat öfver mig med böner dagarna igenom, i synnerhet den äldsta. Men hvad tycker hon, Olga-Irene, ska' jag kunna lämna lillflickan där i korgvagnen ensam för flera timmar? Vet hon inte, att Mina, tvååringen, sist i går höll på att ta lifvet af henne? Jag var ute och högg ved i lidret, när Olle kom storskrikande och ropade, att Mina proppade halsen full med papperslappar på lilla syster.»

Då lyste det plötsligt till i Olga-Irenes ansikte.

»Kära mor, låt mig hjälpa er! Ni skall gå på julfesten i morgon, och jag håller vård om barnen. Jag är säker på att få lof.»

Madam kunde inte annat än skratta åt den yra skärgårdstösen, som rent af hade henne att svänga rundt.

»Låt bli, ditt spektakel! — folk kunde se oss — det här ä' rakt fjoskigt.»

Men doktorinnan undrade, hvart hennes lilla bonne ämnade sig dagen därpå. Hon hade bedt om en friftermiddag. Det var visst Amerika-moster visiten gällde? Se, huru hon gnodde åstad med sitt arbete under armen! Arbete — ånej, goda fru doktorinna! Det är bara ett par präktiga nya ullstrumpor, som gammelmor spunnit och stickat åt sin flicka, när giktvärken icke så svårt ansatt henne. Och inte var det Amerika-moster visiten gällde. Ty Olga-Irene visste alltför väl, att hon skulle ogillat henne i den närvarande stunden.

* * *

Det stundade till jul. Alla människor hade brådtom. Det stökades och fejades, putsades,

bakades, syddes, stickades, virkades, packades och lackades.

Äfven hos doktors härskade julbrådska. De små tvillingarna stucko sig i fingret med synålen, röda af ifver — de skulle ju ha näsdukarna åt mamma färdigmärkta. Olga-Irene hade fått lof att arbeta åt sig själf — hon lade nu sista handen vid ett par präktiga vantar åt mor. Det var alls inte värddt att tänka på julen i år, för då var hon inte i stånd att tränga den envisa tåren tillbaka från ögonvrån. Och hon hade ju bedt Gud om att kunna tappert göra sin plikt, så att de där hemma skulle få glädje af henne. Så var det väl icke hälsosamt heller att ha allting så bra här i världen — man måste väl lära litet tåla också — eller hur? — Gammelmor, som genomgått många profning i sitt långa lif, och som så förunderligt väl kände bibeln utantill, hvarför äfven hennes ord alltid mycket gällde, brukade ständigt tala om Guds aga för sina barn. Och Guds barn ville hon, Olga-Irene, vara, trots det att hon så innerligt litet ännu förstod och säkert var det allra, allra minsta barnet i det riket.

När hon så satt där vid lampans sken med de småpratande flickorna bredvid sig, kom hon att tänka på den fattiga familjen i den kvafva

kammaren. Huru skulle julen te sig för dem? Plötsligt steg en tanke upp inom henne, en tanke, som kom hjärtat att bulta af glädje. Ja, hon ville försöka! Skulle bara hennes herrskap gå in härpå? Ack, det kunde ändå bli en riktigt skön jul i år!

Olga-Irene låg länge vaken på kvällen och tänkte ut sin plan. Hon skulle bringa liten smula julfröjd in i det fattiga hemmet — skulle tidigt på julaftonen gå dit för att hjälpa den uttröttade modern att skura och feja, sköta om lillan, göra barnen i ordning och syssla med dem, så att mor finge känna helt litet af helgens ro och frid. Ty stackars madam hade en gång suckande förklarat, att julen var hennes svåraste tid — då hon knappt för trötthet kunde hålla ögonen uppe i kyrkan.

* * *

*

»Hör nu, min flicka», sade doktorinnan Hårdeman en kväll till Olga-Irene och fattade vänligt hennes hand, där hon satt vid lampa och sybord i sitt vackra förmak — »det är så, att vi, doktorn och jag, tycka, det är litet hjärtlöst att hålla dig här under helgen, när vi veta, huru mycket du längtar till dina egna. Hvad skulle du säga om att fara hem till jul?»

Olga-Irene ryckte till, blef blossande röd och så allvarsam, att doktorinnan ej visste, hvad hon skulle tro. Hon hade väntat jublande fröjd — hvad var detta?

Å, hvilken kamp i skärgårdsflickans hjärta! Skulle hon uppgifva sin plan och fara hem — eller skulle hon stanna här öfver julkvällen och fara dagen därpå?

»Kära frun» — orden pressades mödosamt fram — »tackar ödmjukast, men jag kan inte ge svar förrän i morgon.»

Doktorinnan betraktade förundrad och forskande det vanligen så öppna och frimodiga ansiktet, öfver hvilket nu hvilade ett ängsligt moln. Hvad gick åt flickan? Alltför gärna ville de hålla henne kvar öfver julen — men — hon förstod icke. Olga-Irene, som var så fäst vid sitt hem, hon tvekade nu att resa! Det var något hemligt med i spelet, som alls icke var i doktorinnans smak. För första gången var hon missnöjd med sin lilla bonne.

Men stackars Olga-Irene somnade först sent på natten — somnade med värkande hufvud och rödsvullna ögon. Det var ett så förskräckligt svårt val! Å ena sidan — julkvällen i det kära hemmet, där dock ingen väntade henne — å andra sidan julkvällen hos den fattiga

änkan, som genom henne skulle få njuta julfröjd.

Hon grep till bönen och lade sitt ängsliga hjärta med dess oro och tvekan inför Gud. *Han* skulle nog veta att svara henne.

Men i drömmen ilade hon till den fattiga stugan. Och där lade hon sig på knä med skurborsten i hand. Å — så hon gnodde! Så fint det skulle bli! Ingen behöfde oroa sig, allt skulle i tid vara färdigt. På den nötta pinnsoffan satt madam själf med alla sina små, men den sorgsna, trötta blicken var borta, ögonen lyste, och munnen log. Och så hon sjöng för sina små — så hon sjöng! Idel sköna, ljufliga toner. Olga-Irene måste sjunga med vid borste och balja. Men hvad var det? Under hennes händer sprucko rosor ut på golvet — väggarna vidgades, och det varmaste solljus lyste in öfver dem alla. Midt i solljuset nalkades en gestalt, mer skinande än solen själf. Olga-Irenes hjärta klappade våldsamt. Han föreföll så bekant — var — var det icke Herren Jesus själf, sådan han var afbildad i gammelmors stora bibel?

Ja, det var han. Med en blick full af vänligt gillande kom han fram till henne med utsträckta, välsignande händer.

Och så vaknade hon, vaknade med svindande hjärta öfver att allt det där härliga bara var en dröm. Men i sitt inre förnam hon, att hon hade fått svar på sin bön. Nej, hon skulle icke resa förrän på juldagen.

* * *

»Adjö, fru doktorinna!»

Olga-Irene stod i dörren till sängkammaren och neg.

»Jaså, du lilla hemlighetsfulla varelse, du menar verkligen allvar med ditt beslut att vara borta hela dagen. Vore icke i dag den sköna julkvällen, hade jag lust till riktiga bannor. Vet mor om den här hemligheten? Och hvarför skall du vara borta så länge? Det är jag nog icke riktigt nöjd med, ty, eftersom du ändå icke far hem, hade jag litet anspråk på dig. Ser du, barn, äfven jag har en hemlighet. Och, sanningen att säga, skulle jag verkligen behöfva din hjälp i kväll. Ty huru reda mig ensam med din lille Olle-pys.»

Olga-Irenes fötter fastnade vid mattan.

»Ja, bli inte så förvånad, kära barn. Jag har bjudit hit madam Andersson med hela hennes familj och hade önskat ha dig hemma.»

Men hvad går åt doktorinnans lilla bonne? Hon slår händerna för ögonen med en högljudd snyftning. Hvad var det nu värdt med hela hennes uppoffring? Madam var bortbjuden — skulle icke behöfva henne, och att resa hem var nog redan för sent.

I afbrutna, snyftande ord berättar hon allt, medan småflickorna, som kommit till, oroligt betrakta henne.

Men doktorinnan springer upp från stolen, rycker fram sin klocka och nästan skriker åt husan, som torkar damm i rummet bredvid:

»En häst — fort efter en häst! Olga-Irene skall med tåget!»

Och alla händer i huset hjälpas åt att lägga in i en korg allt, som kan ihågkommas dessa dyrbara minuter. Dit flyga julpaket från herrn och frun och tvillingarna — dit flyga skärgårdsflickans egna helgdagskläder — dit flyga åtskilliga goda saker från skafferi och skänk. Och med en hjärtlig omfamning hjälper doktorinnan sin skyddsling upp i släden, som väntar utanför. I rasande fart bär det af till stationen.

Men där hemma i den lilla gråa stugan vid stranden, där rimfrosten klädt träden i praktfullaste vinterskrud — där lysa grenljusen på bordet och den lilla, grant prydda granen hänger

i taket. Gammelmor har burits i stolen fram till bordet och börjar med högtidlig stämma:

»Det begaf sig i de dagarna, att från kejsar Augustus utgick ett påbud, att all världen skulle skattskrifvas. Denna beskattning var den första och skedde —

Men hör — hvad ljuder för buller i stilla högtidskväll? Utanför klinga bjällror — upp ryckes dörren — och in störtar en fjortonårig flicka för att kasta sig i mors armar. Och under löje och tårar kommer det fram alltsamman.

Då betraktar gammelmor Olga-Irenes blossande kinder med en tindrande glans i sina gamla, allvarliga ögon, och hennes röst ljuder en smula darrande i den festprydda stugan:

»Gud vare tack för henne, barnet vårt! Jag tror, vi få välsignelse af vår Olga-Irene.»

”Wasapojken”.

När tåget en septemberförmiddag stannade vid stationen i Helsingfors, steg bland andra passagerare en ensam tolfårs gosse därur med ett knyte under armen. Han bar en gammal, urblekt mössa på hufvudet, en rock, som tydligen varit fars, och därtill ett par österbottiska pjäxor på fötterna. Visst skrattade mången åt den lille gynnaren, men, när de mötte blicken ur hans klara, frimodiga ögon, väcktes deras intresse. »Han tager sig godt fram i världen», sade de sig själfva.

Ja, han redde sig Petter Abraham. Han var intet bortklemadt hufvudstadsbarn. Han kom från en liten stuga högt uppe i nord, icke långt från staden Wasa, och på den stugans tröskel hade nöden just satt sin ovälkomna fot. Far låg fångslad af en obotlig sjukdom, och

mor dignade under bördan att försörja nio munnar. Det var därför Petter Abraham fattade beslutet att begifva sig i väg till hufvudstaden nere vid kusten, där det säkert finnes arbete och förtjänst, ty det var hans fasta beslut att söka hjälpa de kära där hemma. Som han inga respengar hade, vandrade han till fots i sällskap med en vänlig gråhårsman, som dref handel i byarna. Men i Tammerfors fick han respengar af en rik handelsman, som fattade tycke för den raske gossen.

Alltså stod han nu ensam i hufvudstaden med sitt lilla knyte i handen. Rundt om honom böljade en människomassa, hvilken var honom lika främmande som ett svärmande fiskstim för skogens fågel. Ett ögonblick svek honom modet, och en underlig känsla sammandrog strupen. Men nästa ögonblick såg han uppåt mot den klara hösthimmeln. Den hvälfde sig dock lika hög och klar här som öfver hans hembygds vida slätter. Och samme Gud såg ned på honom. Hade icke mor vid afskedet sett honom in i ögonen och sagt: »Gå i Guds namn åstad, Petter Abraham! Frukta för intet annat än för att synda emot din Gud!»

Ja, i Guds namn ville han gå och intet frukta. Med frimodig uppsyn vände han sig

till en af stationskarlarne med förfrågan om någon ledig plats för en gosse sådan som han. Nej, de kände ingen ledig plats. Men de gåfvo anvisningar, hvar han skulle höra sig före. Stafvande på gatornas namn och spejande till höger och vänster i den främmande staden, hvars buller och rörelse gjorde honom en smula sällsam till sinnes, fick Petter Abraham vandra timme efter timme utan att få sina förhoppningar uppfyllda. Springgossar hade man mer än tillräckligt, och så var han ju fullkomligt obekant, mente man. Det var icke uppmuntande för en liten främling. Ändtligen, just när gossens mod höll på att sjunka, fick han syn på en liten diversehandel i stenfoten till ett anspråkslöst trähus. Och där syntes utsikterna ljusna. Handelsmannen, som nyligen mistat sin springgosse, lofvade taga Petter Abraham på försök.

Handelsman Pärönkvist var en kortvuxen, rödlett karl med ett förbindligt leende för sina kunder och en öfvertygande förmåga att bevisa billigheten och godheten af sina varor. Snart gnuggade han sina händer af förnöjelse. Ty det märktes tydligt, att »den där österbottiska lustig-kurren med sitt sjungande målförent af skaffade honom kunder.

»Jag tycker om handelsmans nye springosse», sade en gammal fru, som för en tid sedan lämnat den lilla hörnbutiken af allehanda skäl men nu återvände, »det är sol i hans blick och ett väsende så käckt och öppet, att man kunde skåda tvärs igenom honom. Och så hans lefnadshistoria, som jag lockat ur honom. Ja, det är något med den gossen.»

När Petter Abraham eller, som han begynte kallas, Wasapojken, emottog sin första månadslön, som utgjorde jämnt en tiomarks-sedel, skälfde hans händer af sinnesrörelse. Hvilken rikedom! Han rusade upp till den lilla skrubben på vinden, som blifvit hans soffrum, och drog fram en gammal pappask, som förvarats under sängen. Den asken innehöll Petter Abrahams enskilda förmögenhet, dricks-pengar, dem han erhållit här och hvar i de höga stenshusen. Han räknade med alltjämt skälvande händer. Ett-två-tre — å, hvilken rikedom — fyra-fem — ja, fem mark sjuttio-fem penni, utom de tio, han erhållit i lön. Huru mycket den lilla, flottiga pappasken innehöll, hade Petter Abraham aldrig vetat, ty han hade beslutat att räkna, först när månadslönen föll ut. Och nu var han halft vanvettig af glädje.

Om natten satt han uppe vid en liten ljusstump, som han begärt af sin husbonde, och författade ett ganska osammanhängande bref till mor. Det var mest föreskrifter, huru de skulle förfara med pengarna där hemma. Och mor skulle först som sist ha sig kaffe med dopp, när Petter Abrahams första penningbref anlände.

Nästa dag var det icke utan, att en af expeditörerna vid posten blifvit otålig. Ty vid luckan stod en gosse, som med allra största uppmärksamhet följde expeditörens alla rörelser, och som, när äntligen kvittot lämnades till honom, utbrast:

»Men herrn ä' väl snäll och ser till, att brefvet inte slarivas bort på vägen.»

Expeditionen iakttog en förnärnad tystnad.

»Snälla, goa herrn, se bara till, att de' kommer fram», bad Petter Abraham bevekande, »för de' ä' allt, hva' mor ska' lefva af.»

Då förstod expeditören allt i en blink, och Wasapojken kilade lycklig som en skolgosse, hvilken fått pris, ner för posthusets trappa ut på gatan.

En dag kom svar från den lilla stugan där högt upp i nord. Det var från mor, fastän en af Petter Abrahams syskon skrifvit det för

henne. Mor var så glad åt pengarna, som just nu behöfts till utskylderna, och hon hoppades, att hennes gosse hade det bra. Rika hade redan begynt gå i byskolan, men, eftersom hon måst ge sina känger åt Beata-Lisa, som skulle få plats som barnpiga hos rusthållaren, blef det slut med skolgången för Rika. Och så önskade mor, att hennes gosse flitigt skulle besöka Guds hus och läsa hans ord. Petter Abraham skall väl bevara sitt hjärta i den farliga staden, hette det till sist.

Jaså, Rika måste sluta skolgången för kängernas skull. — Petter Abraham satt fundersam, med hufvudet i handen. Det där var en ledsam historia. Rika var hans älsklingssystem, och god håg och fallenhet hade hon för läsan- det, det hade själfvaste pastorn sagt. Det måste bli bot för den saken, menade gossen beslut- samt. Och så bad Petter Abraham sin hus- bonde att i stället för mat få all sin lön i pengar hädanefter. »Hvarför icke», menade Pärön- kvist med plirande ögon, inom sig beräknande den minsta möjliga summa för Wasapojken. Så kom det sig, att Rika, älsklingssystemen där hemma, med nya känger på fötterna kunde traska till byskolan i novemberslasket, medan hennes bror i stället för den feta kosten i

handelsmannens kök drack en mugg blåskummad mjölk till sitt bröd och sin fisk i mjölkbutiken vid gathörnet.

Det där ordet om »den farliga staden» i slutet af mors bref tyckte Petter Abraham var litet öfverflödigt. Allt hade ju gått honom väl i händer. Att fötterna om kvällen voro trötta och svullna af det oupphörliga löpandet i trappor och på gator, eller att kosten var nästan knapp numera, eller att handelsman ibland var på fnurr, det kunde icke räknas som annat än småting. I hufvudsak hade han det utmärkt, förtjänade bra och fick mest vänliga ord öfverallt. Mor tror för illa om det, som hon icke känner, tänkte han med ett gladt smålöje.

Nu stod där bakom disken i Pärönkvists butik en lång, fräknig bokhållare, som förargade sig öfver den lille österbottningens öfverdrifna ärlighet och sanningskärlek, hvilken bara gjorde honom viktig, sade han sig själf.

En dag, när Wasapojken satt och hvilade sig på en silltunna inne i butiken och väntade på att å nyo bli skickad ut på ärenden, tog Silén, bokhållaren, från hyllan en ny cigarettask, öppnade den, stack en cigarett i munnen och bjöd en annan åt kamraten.

Petter Abraham såg häpen på bokhållaren.

»Har Silén lof?» frågade han.

Bokhållaren gaf till ett föraktligt skratt.

»Lof, din bondtölp! Det syns, att du inte är torr bak öronen än! Och jag, som tänkte lära dig bli karl!»

Petter Abraham rodnade. Silén hade träffat hans ömtåligaste punkt. Wasapojken ville verkligen gärna bli ansedd för stor och bussig. »Kanske», tänkte han, »kanske är det inte så farligt med de där cigaretterna, efter Silén tar saken så lugnt.»

Men, just som Petter Abraham med bäfvande hjärta drog sitt första bloss, kom handelsman in. Silén ryckte häftigt cigaretten ur gossens hand och trampade på den, medan han skickligt dolde sin egen bakom några lådor på hyllan.

»Hvad nu?» frågade Pärönkvist barskt vid åsynen af springgossens oroliga uttryck.

»Å, han upptäckte nyss, att stöflarna fått stora hål», lugnade Silén sin husbonde.

»Seså, raska upp dig, pojke!» sade handelsman, »sätt benen på nacken och för korgen här till Lappviksgatan 5! Räkningen medföljer.»

Aldrig hade Petter Abraham känt stegen tunga förrän i dag. Nu förstod han mors ord om att väl bevara sitt hjärta i den farliga staden.

Någon timme senare, när handelsman satt vid skrifbordet med en massa räkningar framför sig, steg Wasapojken in. Med en skälfnings kring munnen och ett ångerfullt uttryck i sitt ärliga ansikte bekände han sitt fel. Men hvem som som frestat honom, nämnde han icke.

»Jaså, din krabat, din oförskämda stöfvel — du tyckes ha lust till mina tillhörigheter. Har inte Silén dessutom underrättat dig om att man aldrig röker i min butik — hvasa? Låt bli sådana dumheter, annars», och här sökte han göra rösten så dundrande och hotfull som möjligt.

I själfva verket var Pärönkvist obehagligt berörd af »den där öfverdrifna ärligheten hos pojken». Ofrivilligt öfverfor blicken räkningarna på bordet. Där voro några varor högre beräknade för de förmögna, naturligtvis bara för de förmögna. Man måste ju ha urskillning, förstås. Och inte var det mera än några penni på kilogrammet. Hvem skulle väl komma sig fram i världen med Wasapojkens löjliga ärlighet!

Men Petter Abrahams hjärta sved. Mor brukade aldrig gifva hårda tillmälen, när han bekänt sin skuld. Och hemlängtan fick den kvällen makt öfver honom. Men häraf drefs

han till Gud i bönen, hvilken han märkte sig ha försummat.

Så gick vintern. Petter Abraham var i ständig verksamhet, flink och flitig som förr.

Det var något att sitta i det fina köket.

Själff undrade han mången gång öfver huru trött han stundom kände sig. Det föll honom inte in, att den knappa kosten i mjölkbutiken vid gathörnet hade något med saken att göra.

Han var bara stolt och glad, att Rika till julen fått belöning för sin flit i byskolan, och ännu gladare var han åt mors ord, att det var Petter Abrahams förtjänst.

Bland Pärönkvists kunder fanns en gammal fru, just densamma som yttrat sin fågnad öfver handelsmans nye springgosse. Hon fäste sig mer och mer vid hans trohjärtade ögon, och det undgick henne icke, att gossen såg blekare ut.

»Undrar, huru Pärönkvist har det ställt med kosten?» mumlade hon misslynt och bjöd Petter Abraham på middag om söndagarna.

Det var något att sitta i det fina köket och serveras med rykande soppa och stek och något sött och godt efteråt, som han aldrig ätit förr. Om bara mor kunde få hälften af den rara maten!

Bäst af allt var den där varma hemtrefnaden, som kröp ut från hvarje vrå i gamla fruns soliga, små rum. Och, sedan hon med egen hand tändt det lilla fotogenköket för att bjuda sin gäst eftermiddagskaffe, drog hon ned honom bredvid sig i en mjuk soffa och log ett fryntligt leende. Han skulle berätta för henne om far och mor och syskon i den lilla stugan, och hon tröttnade icke att höra. Men, när gamla frun själf tog vid och berättade eller

läste något roligt eller lärorikt, då var Petter Abraham idel öra. Och alltid kunde hon vända hans håg till den store barnavännen, Herren Jesus, som så innerligt gärna tog sig an små hemlösa barn, sade hon. I hennes närhet kände Petter Abraham lust att älska honom tillbaka.

* * *

Fram på våren fick bokhållaren lof att på en vecka resa hem till landet, och Petter Abraham skötte tjänsten i hans ställe. Handelsmannen hade på intet vis skäl att vara missnöjd med bytet, ty Wasapojken med sitt glada, frimodiga ansikte bokstafligen lockade kunder.

»Handelsman», sade Petter Abraham bråds-kande och stack hufvudet in genom dörren till den bredvid butiken liggande kammaren, »här är en fin fru, som talar så märkvärdigt, jag förstår inte.»

Päronkvist rusade ut i butiken och var idel artighet och idel krumbukter. Det var ju självaste tyska grefvinnan, som bodde i stenhuset midt öfver.

»De aller bästa plommon, mein herr», läspade fru grefvinnan, »de, som kostat zwei marker per kilo. Jag skickat för par tage mein flicka hit at kaufen, och de vara sehr gut.»

Päronkvist sken som en sol, bugade sig på nytt och öppnade lådan, som skulle innehålla den begärda varan. Ty värr var lådan tom.

»Jag sålde det sista i går», hviskade Petter Abraham ifrigt.

»Tig, pojke», hväste Päronkvist och drog utan att blinka upp lådan näst intill med nästa goda vara.

»Se här, bästa fru grefvinna», sade handelsmannen och visade med artigaste smålöje på plommonen i lådan, »dessa äro just dem, ni begär. Huru mycket får jag äran väga upp?»

»Å, tack, så där drei kilo. Min liebe mutter älskar desse gute plommon.»

Och med en frasning af det tjocka sidenkläpet seglade hon majestätiskt ut ur butiken.

Petter Abraham stod alldeles orörlig. Då närmade sig hans principal, lade handen på hans skuldra och sade med låg, genomträngande röst:

»Hör nu, pojkslyngel! Jag vill bara upplysa dig om, att det finnes fall, när du bör förstå att hålla dig tyst. Det passar sig inte att låta en fin grefvinna gå bort med oförrättadt ärende. På det sättet får man inga kunder.»

»Men det — det var ju en osanning», invände Petter Abraham häpen.

Päronkvists ansikte blef eldrödt, och ögonbrynen sammandrogos.

»Tig, slyngel! Skall *du* lära din husbonde? Vet du, hvad som står i fjärde budet?»

Då ljungade det till i Wasapojkens ögon, och hans stolta österbottniska natur reste sig. Med högburet hufvud och blossande kinder stod han framför sin principal och mötte käckt och utmanade hans vredgade blick.

»Herr handelsman, mor har åtminstone lärt mig det sjunde.»

»Hut, kräk», skrek Päronkvist ursinnig och sprang fram med lyftad hand. Men i ögonblicket besinnade han sig och lät armen sjunka.

»Pojke», sade han, görande våld på sig, »jag må förlåta dig, eftersom du är en bondtölp och icke bättre vet. Men lofva mig att aldrig gå i vägen för mig vid sådana fall som i dag, och lär dig själf att vara klok och förständig och icke låta goda kunder undslippa!»

»Menar handelsman», gossens röst darrade, »menar handelsman, att jag skulle lära mig oärlighet?»

»Tig! — oärlighet — jag har inte talat

om oärlighet. Det här är en ren småsak, och ingen människa behöfver veta härom.»

»Men Gud vet det», sade Petter Abraham allvarsamt, och inför gossens blick var mannen tvungen nedslå sin. »Och jag vill säga handelsman, att jag aldrig, aldrig skall låta locka mig till sådan synd.»

Då var det slut med Pärönkvists själfbehärskning. Svordom på svordom haglade öfver den modige, lille Wasapojken. Han jagades ut på gården och tillsades med dundrande stämma att aldrig mera återkomma.»

* * *

*

Där stod nu Petter Abraham hemlös och utan arbete. Slaget var så bedöfvande, att han knappt kunde fatta det. Som i drömmen vandrade han gatan framåt och befann sig snart i köket hos gamla frun. Det var den enda mänskliga vän, för hvilken han kunde omtala sin nöd.

»Mitt barn», sade den hvithåriga gamla och såg innerligt deltagande på gossen, »man måste lära sig gå genom törnen och tistlar. Af sådana händelser hafva vi själfva mycket att lära. Måhända har du att lära dig ödmjukhetens svåra läxa. Men Gud vare tack, att dina rätts-

begrepp äro oförvillade. Och nu skall du icke sörja, mitt barn. Jag har en plan för dig, som jag länge tänkt på. Eftersom du tyckes trifvas i mitt hem, vill jag fråga dig, om du har lust att stanna här och bli min egen gosse? Jag skall med Guds hjälp bjuda till att uppfostra dig som min egen son.»

Petter Abraham satte sig ner på soffan och sökte reda sina tankar. För en minut sedan var han utstött och hemlös — och nu, — ett sådant ljus lif, som hägrade!

Men plötsligt kom den fattiga stugan där uppe i nord honom i minnet, han såg dem alla — från stackars plågade far i sängen till den minsta lillflickan i vaggan. Och mor med den stränga, fasta munnen men med de trofasta, blå ögonen tycktes forskande betrakta honom. Då, vaknade alla döfvade känslor och tankar, en onämbar hemlängtan grep honom, han sprang upp, fattade sin gamla väns händer, dem han tryckte så, att de hvitnade, i det han i afbrutna ord tackade för allt — allra mest för att hon velat ha honom till son.

Men se, han kunde inte tänka på ett sådant lyckligt och bekvämt lif för sig själf, när fattigdom och nöd härskade hos hans kära. Hvad han längtade hem — hem till de stora

ändlösa vidderna, där lärkan hoppfullt jublade om sol och sommar äfven för fattiga bygder. Det där kunde han mycket dåligt uttrycka i ord, men gamla frun förstod honom.

»Huru ämnar du då försörja de dina i den fattiga trakten?» frågade hon.

»Jag går till prosten, han vet nog råd», sade gossen hoppfullt.

Hon betraktade honom med ett ömt, vemodigt leende.

»Gud signe dig, Petter Abraham! Gud låte dig växa rakt i höjden som ett ungt, kraftigt träd! Jag hade tänkt få utveckla dina gåfvor och gifva dig kunskap, men kanske är det rättare, att du försakar dem för de dinas skull. Ty se, gosse, du har nu valt. Den årliga summa, som jag tänkt mig kunna aflägga för din uppfostran, är nu din. Du äger gifva den åt din moder, efter du så vill. Måhända skall hon med god hushållning kunna reda sig. Måtte du aldrig ångra dig, Petter Abraham!»

Nej, Petter Abraham ångrade sig icke. Han lärde sig tvärt om allt mer och mer förstå välsignelsen af sitt val och den ädla, gamla gifvarinnans gåfva. Var det icke fröjd nog att se nöden vika för att icke mera återkomma? Var det icke fröjd nog att se vecken jämnade

i mors ansikte och syskonen snygga och hyfsade? Själff växte Petter Abraham upp till en stor och kraftfull yngling, som till mors glädje framför allt sökte Guds rike, som därför bar sin panna upprätt och klar, icke lyssnade till svekets röst och hade mod att trotsa stormarna i lifvet.

So. barnlitt. 3.

Frosterius

Ruots lastenk 3

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 1557

Frostenus

Nya böcker till julen 1905:

Frideborg. Illustrerad folkkalender för 1906 af Komminister *B. Wadström*. *Fyrtionde årgången*. Kart. 1,25, klotb. 2 kr.

Varde Ljus! Illustrerad missionskalender för 1906 af Professor *A. Kolmodin*. *Fjortonde årgången*. Kart. 1,25.

Utläggning af Petri Första bref. Af Dr. *Martin Luther*. Översättning af Lektor *G. S. Löwenhielm*. Häft. 1,50, kart. 2 kr., klotb. 2,25.

Upp till helig strid! Väckelse- och uppmuntringsord i arbete för Guds rike af Professor *A. Kolmodin*. Häft. 2 kr., kart. 2,50, klotb. 2,75.

Predikningar af *Albert Lunde*. Föredrag hållna i Blasieholmskyrkan i Stockholm. Häft. 2 kr., klotb. 2,75.

Frestelse. Ett ord till de unga af *James Stalker*. 15 öre.

Huru gör du? Predikan på första Böndagen 1905 i Blasieholmskyrkan af *Fr. Hammarsten*. 15 öre.

Med Gud. Berättelser ur lifvet af *M. v. O.* Häft. 1 kr., kart. 1,25.

På Petershof. Berättelse af *M. v. O.* Häft. 75 öre, kart. 1 kr.

Barnahjärtan. Fyra berättelser af *Marg. Lenk*. Häft. 1,75, kart. 2,25, klotb. 2,75.

Eva Bæcker. Några penndrag ur ett sjäslif. Svenskt original af *Isolé*. Häft. 1,25, kart. 1,50, klotb. 2 kr.

Nationen blöder! Ett upprop af *Axel Hofstedt*. 15 öre.

Bibliotek för de unga. Ungdoms-serien:

- I. **Pontus Wikners barndom och ungdom** af Domprosten *J. A. Eklund*. 10 öre.
- II. **Du skall blifva helbrägd.** Ett ord till unga flickor af *Frieda Ufer-Held*. Häft. 30 öre.
- III. **Död eller lif.** Berättelse af *A. Bachhofner*. Häft. 20 öre.

Etthundra berättelser. Till Söndagsskolans tjänst samlade och bearbetade af *L. L.* Berättelserna äro anknutna till **Bibeltexter för Söndagsskolan**. Häft. 1,50, kart. 1,75, klotb. 2 kr.

Soluppgång. Berättelse af *N. P. Madsen*. Bemyndigad översättning från danskan af *Eira Hellberg*. Häft. 1,25, kart. 1,50, klotb. 2 kr.

Fridsfurstens tjänst. Berättelser för de unga af *Marg. Lenk*. Bemyndigad översättning af *H. S.* Häft. 1 kr., kart. 1,25, klotb. 1,50.

Drag ur Carl Johan Lindbergs lif. Upptecknade af honom själf. Häft. 50 öre, kart. 75 öre.

Bergsmannen i Klostergrab. En berättelse från trettioåriga krigets dagar af *W. Wittgen*. Öfers. af Kyrkoherde *J. Thulin*. Häft. 50 öre, kart. 75 öre.

Musik:

Tolf sånger ur Hafsbris. Till ord af *Märta Lagerfelt*. Komponerade för fyrstämmig, blandad kör af *Theodor Hempel*. 75 öre.

Det kommer en dag. En sång i Juli. Två sånger af *Märta Lagerfelt* med musik af *C. G. L.* Arrangerade för sopran och alt med pianoackompanjemang af *Valborg Aulin*. 50 öre.